

Länsstyrelserna

Mottagande och etablering av nyanlända 2016

– Enkätundersökning riktad till Sveriges
samtliga kommuner

- Mottagande och etablering av nyanlända 2016

Enkätundersökning riktad till Sveriges samtliga kommuner

Meddelande	2017:16
Kontaktperson	Tanja Ekegren, Länsstyrelsen i Värmlands län telefon 010 - 224 73 26, e- post tanja.ekegren@lansstyrelsen.se Linda Jönsson, integrationsutvecklare, Länsstyrelsen i Skåne län telefon 010 - 224 14 19, e- post linda.s.jonsson@lansstyrelsen.se Elin Blomberg, integrationsansvarig, Länsstyrelsen i Stockholms län telefon 010 – 223 13 26, e- post elin.blomberg@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Fotografier	Symbolbilder.se och Camilla Zilo
ISSN	1101-9425
ISRN	LSTY-F-M—17/16--SE

Innehållsförteckning

Mottagandet av nyanlända	6
Länsstyrelsens uppföljning	7
Länsstyrelsegemensam enkät till landets kommuner	7
Enkätens innehåll och utformning.....	7
Datainsamling	7
Svarsfrekvens och bortfallsanalys	8
Resultatens giltighet	8
Länsstyrelsens användning av resultaten.....	9
Rapportens disposition	9
Lokal samverkan	10
Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen (LÖK)	10
Informationsinsatser.....	10
Samverkansformer mellan kommunen och Arbetsförmedlingen	11
Erfarenhet av insatser i mottagandet av nyanlända	11
Hinder för samverkan.....	12
Samordningens betydelse för de nyanlända	12
Mottagandet av ensamkommande barn	14
Erfarenhet av mottagandet inom olika insatsområden.....	14
Familjehem, utslussningsboenden, gode män och särskilt förordnad vårdnadshavare	15
Hinder för samverkan.....	15
Bosättning och bostäder.....	16
Dialog och samordning med andra aktörer	16
Hinder för bosättning	17
Uppnådda resultat i bosättningsarbetet	17
Svenska för invandrare -Sfi.....	18
Utbud av sfi- utbildningar.....	18
Fritid och Föreningsliv	19
Arbete	21
Regional samverkan	22
Länsstyrelsens insatser.....	24
Bilaga 1 - Länsstyrelsens integrationsuppdrag 2016	25
Bilaga 2 - META 2016 (Mottagande och etablering av nyanlända)	26
Bilaga 3 - Enkätfrågor 2016.....	27

Mottagandet av nyanlända

Den 1 mars 2016 trädde lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38) ikraft, den så kallade bosättningslagen. Lagens huvudsakliga syfte är att samtliga kommuner i landet ska dela på ansvaret att ta emot nyanlända med uppehållstillstånd som angett att de är i behov av bosättning i en kommun samt kvotflyktingar. Under 2016 delades uppdraget att anvisa nyanlända med uppehållstillstånd till landets kommuner mellan Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. 1 januari 2017 gick hela ansvaret över till Migrationsverket.

Den nya bosättningslagen har inneburit nya arbetssätt inom både kommun och stat, i och med att kommunernas överenskommelser med länsstyrelserna om mottagande har ersatts av ett kommuntal som anger hur många nyanlända varje kommun ska bosätta varje år. Anvisningarna har skett utifrån den årsplanering som Arbetsförmedlingen och Migrationsverket föreslagit kommunerna. En kommun kan enligt den nya lagen inte tacka nej till en anvisning.

Under år 2016 togs 68 761 nyanlända emot i landets kommuner varav 6 971 var ensamkommande barn att jämföra med 2015 då 51 197 nyanlända togs emot i landets kommuner varav 3 794 var ensamkommande barn.

2016 blev 20 547 nyanlända personer anvisade en kommunplats av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket. 2015 var motsvarande siffra 6 648. Drygt 28 000 personer med uppehållstillstånd fanns kvar i Migrationsverkets mottagningssystem i slutet av 2016. Motsvarande siffra för 2015 var cirka 10 000 personer.

Länsstyrelsens uppföljning

Länsstyrelsen har i uppdrag att följa upp den regionala organiseringen och genomförandet av insatser för nyanlända på lokal och regional nivå¹. På detta sätt kan Länsstyrelsen förse regeringen med information från samtliga delar av landet. I fokus för uppdraget ligger reformen för etablering av nyanlända.

Länsstyrelsegemensam enkät till landets kommuner

Under 2016 har en arbetsgrupp bestående av representanter från fyra av Sveriges länsstyrelser² för femte året i rad genomfört en bred enkätundersökning riktad till Sveriges 290 kommuner. Arbetet har skett i dialog med landets samtliga länsstyrelser.

Enkätens innehåll och utformning

Undersökningen syftar till en bred kartläggning av mottagandet och etableringen av nyanlända inom ramen för etableringsreformen samt mottagandet av ensamkommande barn. Avsikten är att variera inriktningen något varje år, dock utan att gå miste om jämförbarheten och på så sätt kunna mäta resultaten över tid. Därför finns inte samtliga frågor med varje år.

Enkäten innehåller frågor om lokal och regional samverkan och samordning, kapacitet och beredskap för mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, kvalitet i mottagandet samt etableringsinsatser.

Svarsalternativen i enstaka frågor har formulerats om, vilket innebär att de inte är fullt jämförbara med frågor från tidigare år. Där så är fallet är det angivet.

Enkäten innehöll sammanlagt 23 frågor, flertalet utformade med delfrågor. Enkäten har reducerats jämfört med tidigare år. Frågorna är av såväl objektiva kartläggande som subjektivt utvärderande karaktär. En del frågor gäller förekomsten av olika insatser och förhållanden, medan andra gäller kommunens bedömningar, erfarenheter och uppfattningar. Enkätfrågorna var i första hand utformade med fasta svarsalternativ, men även öppna frågor ingick liksom möjligheten att kommentera enskilda svar.

Datainsamling

Undersökningen genomfördes via en webbaserad enkät. Respektive länsstyrelse avgjorde vem enkäten skulle sändas till. Enkäten gick därför antingen till kommunens e-post-brevlåda, kommunchefen eller till en specifik tjänsteman i kommunen med ansvar för mottagandet av nyanlända inklusive ensamkommande barn.

Enkätsvaren inkom under perioden 31 oktober – 2 december 2016. Påminnelser gjordes både via enkätverktyget och genom mejl samt personliga samtal.

¹ Länsstyrelsens uppdrag återges i bilaga 1.

² Tanja Ekegren Värmlands län, Elin Blomberg Stockholms län, Curt Hörnquist Västerbottens län samt Linda Jönsson Skåne län.

Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Enkäten besvarades av 211 av Sveriges 290 kommuner, motsvarande 73 procents svarsfrekvens (tabell 2). År 2015 var motsvarande siffra över antal kommuner som besvarade enkäten 224 och gav då en svarsfrekvens om 77 procent, år 2014 besvarades enkäten av 239 kommuner vilket gav en svarsfrekvens på 82 procent.

Den varierande svarsfrekvensen kan dels bero på den situation som kommunerna fortfarande till viss del befinner sig i sedan det stora mottagandet av asylsökande hösten 2015. Många kommuner var hösten 2016 upptagna av ett ovanligt stort flyktingmottagande och av den anledningen var enkäten troligen inte prioriterad när den sändes ut. Även det faktum att flera enkäter sändes ut av olika organisationer kring samma period till kommunerna kan ses som en del av förklaringen till att årets svarsfrekvens var något lägre än tidigare år. Svarsekvnsen har skilt sig mellan olika län och vad det beror på är svårt att säga, det rör sig troligen om flera olika orsaker.

Tabell 2. Svarsfrekvens META- enkäten åren 2012-2016

År	Antal kommuner som svarat	Svarsfrekvens (procent)
2016	211	73
2015	224	77
2014	239	82
2013	265	92
2012	273	94

Resultatens giltighet

Resultatredovisningen ger kommunernas bild av arbetet med mottagande och etablering av nyanlända. Andra aktörer – och målgruppen nyanlända själva – kan naturligtvis ha en annan bild av verkligheten. Svaren kan påverkas av vem/vilka inom varje enskild kommun som besvarat enkäten. Det gäller i första hand frågor som rör uppfattningar och bedömningar. Vid jämförelser med fjolårets resultat kan vissa förändringar i frågornas ordning eller utformning påverka svaren (se ovan).

Tolkningen av resultaten bör inriktas på övergripande mönster och variationer i resultaten av olika delfrågor. Materialet ska ses som ett diskussionsunderlag och inte som en objektiv beskrivning av faktaförhållanden; det gäller särskilt frågor om uppfattningar och bedömningar.

Det ska även påpekas att skillnader i svarsfrekvens kan påverka tolkningen av resultaten sett över tid. I vissa fall kan andelen kommuner, som har gett ett svar på en fråga, ha ökat jämfört med tidigare år, men antalet kommuner som svarat totalt kan ha minskat.

Länsstyrelsens användning av resultaten

Länsstyrelsen använder materialet som ett komplement till den information och statistik som inhämtas på andra vägar. Resultaten tjänar dels som underlag för prioriteringar av insatser, dels som en utgångspunkt för dialog med kommunerna och andra berörda aktörer inom integrationsområdet.

Rapportens disposition

Föreliggande rapport beskriver huvudresultaten av enkätfrågorna för landets kommuner som helhet. Beskrivningen baseras på ett bildmaterial, som presenteras samlat efter beskrivningen av resultaten. Texten refererar löpande till de diagram som beskrivningen baseras på. Resultatbeskrivningen och bildmaterialet följer i princip enkätens innehållsstruktur (se bilaga 2):

- Lokal samverkan
- Mottagandet av ensamkommande barn
- Bosättning och bostäder
- Svenska för invandrare - Sfi
- Fritid & föreningsliv
- Arbete
- Regional samverkan
- Länsstyrelsen insatser

Rapporten är framtagen gemensamt av representanterna i länsstyrelsernas nationella arbetsgrupp för uppföljning³. Fördjupande analyser av enkätmaterialet kan göras inom ramen för varje enskild länsstyrelses uppföljningsarbete.

³ Se not 2.

Lokal samverkan

För en väl fungerande etableringsprocess är samverkan mellan ansvariga myndigheter samt mellan kommuner, myndigheter och andra aktörer en viktig faktor.

Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen (LÖK)

För att tydliggöra arbetsfördelningen inom etableringsinsatserna på lokal nivå har Arbetsförmedlingen ansvar för att en lokal överenskommelse (LÖK) tecknas mellan berörda parter. Överenskommelsen kan ha en inriktning mot administrativa frågor, men kan också handla om utveckling av insatserna.

I slutet av år 2016 hade 83 procent av de svarande kommunerna en lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen (diagram 1). Det är en ökning sedan år 2015, då 78 procent av de svarande kommunerna hade en lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen.

Informationsinsatser

En övervägande del av landets kommuner som besvarat enkäten, 68 procent erbjuder de nyanlända information om det lokala samhällslivet utöver samhällsorienteringen (diagram 2). 63 procent av de svarande kommunerna erbjuder de nyanlända en introduktion till det lokala föreningslivet och 60 procent erbjuder riktad information till nyanlända på kommunens hemsida. Drygt hälften av de svarande kommunerna har ett gemensamt servicekontor eller liknande för nyanlända och lika många kommuner erbjuder introduktion till webbportalen Informationsverige.se.

Samverkansformer mellan kommunen och Arbetsförmedlingen

94 procent av de svarande kommunerna uppger att de samverkar med Arbetsförmedlingen genom återkommande möten för dialog och erfarenhetsutbyte vilket är en liten ökning sedan 2015 då motsvarande siffra var 91 procent (diagram 3a).

62 procent uppger att de samverkar med Arbetsförmedlingen genom trepartssamtal vilket är en liten minskning sedan 2015 då motsvarande siffra var 69 procent. Mer anmärkningsvärt är att andelen trepartssamtal sjunkit sedan 2013 då 77 procent av kommunerna uppgav att de hade trepartssamtal.

Knappt hälften av kommunerna samverkar med Arbetsförmedlingen genom att driva gemensamma projekt, vilket är en ökning från 2015 då motsvarande siffra var 39 procent och en avsevärd ökning sedan 2013 då 28 procent av de svarande kommunerna svarade att de drev gemensamma projekt tillsammans med Arbetsförmedlingen. Mindre vanlig är samverkan genom gemensamt servicekontor.

Trendmässigt ser andelen kommuner med trepartssamtal ut att minska över tid medan andelen kommuner med gemensamma projekt tillsammans med Arbetsförmedlingen ökar.

Erfarenhet av insatser i mottagandet av nyanlända

När det gäller kommunernas erfarenheter gällande hur samverkan fungerar med olika aktörer och myndigheter, är det samverkan med verksamheter internt inom kommunen, samverkan med andra kommuner och samverkan med Länsstyrelsen som runt 90 procent de svarande kommunerna tycker fungerar ganska och mycket bra (diagram 4). Runt en tredjedel av kommunerna erfar att samverkan fungerar ganska eller mycket dåligt med Försäkringskassan, region/landsting, Migrationsverket samt primärvården.

Sett till tidigare års enkätsvar ser man en nedåtgående trend för samverkan med Migrationsverket, Försäkringskassan och primärvården (diagram 4a). Däremot har samverkan förbättrats något med region/landsting, andra kommuner, med verksamheter internt i kommunen, kommunal- och regionförbund samt Länsstyrelsen.

I bedömningen av hur mottagandet av nyanlända har fungerat ger en majoritet av de svarande kommunerna en positiv bild av flertalet centrala insatsområden (diagram 5). Framför allt gäller det de kommunala utbildningsverksamheterna. Dock finns det ett område där den positiva bilden inte är lika uttalad och det gäller yrkesutbildning för nyanlända, 34 procent av kommunerna uppger att erfarenheterna är ganska eller mycket dåliga inom det området, men det är trots allt en förbättring sedan 2015 då motsvarande siffra var 55 procent. När det gäller boende och hälsofrämjande insatser är erfarenheterna inte heller så goda; endast 61 respektive 55 procent har goda erfarenheter av mottagandet i dessa avseenden.

Tas tidigare års enkätsvar i beaktande ser man en nedåtgående trend för just boendefrågan (diagram 5a) under åren 2013-2015 men 2016 års enkätsvar var något mer positivt i detta avseende. Fler kommuner har positiva erfarenheter av arbetsmarknadsinsatser, 73 procent av de svarande kommunerna uppger att de har ganska eller mycket bra erfarenheter i detta

avseende 2016 att jämföra med 2015 då motsvarande siffra var 63 procent. Inom övriga områden är förändringarna marginella.

Hinder för samverkan

Kommuner kan uppleva olika typer av hinder för samverkan kring mottagandet och etableringen av nyanlända.

Att andra aktörers tidsbrist utgör ett ganska eller mycket stort hinder för samverkan anger 54 procent av de svarande kommunerna (diagram 6). Tidsbrist inom de egna verksamheterna upplevs som ganska eller mycket stora hinder av 32 procent.

Däremot utgör den egna verksamhetens bristande kunskap knappast något hinder alls eller endast ett visst hinder. Sammantaget kan sägas att tidsbrist, bristande kommunikation mellan aktörer och bristande förståelse för varandras verksamheter uppges utgöra de största hindren för samverkan. Otydliga myndighetsroller eller otydlig ansvarsfördelning inom kommunen betraktas inte som större hinder.

Tidsbrist tycks vara ett fortsatt stort hinder för samverkan även om det minskat något sedan 2015 (diagram 6a). Det gäller såväl andra aktörers som den egna verksamhetens. Hinder som består av otydlig ansvarsfördelning inom kommunen ökar också något.

Samverkan kring kommunikation mellan aktörer och förståelse för varandras verksamheter är ett större hinder år 2016 än 2015 men ligger mer i linje med hur kommunerna svarade på frågan 2013 och 2014. Bristande ekonomiska resurser är också ett mindre hinder nu än tidigare, även om cirka en fjärdedel av de svarande kommunerna uppgav detta som ett ganska eller mycket stort hinder.

Samordningens betydelse för de nyanlända

Samordningen av etableringsinsatser påverkar givetvis de nyanlända och det finns en del svårigheter att överbrygga när flera aktörer är inblandade.

När det gäller samordningen av lokala etableringsinsatser bedömer drygt en femtedel av kommunerna att bristande individanpassning i kompletterande aktörers insatser är ett mycket stort problem och drygt en tredjedel uppger att det utgör ett ganska stort problem (diagram 7).

Att insatserna inte ger en bra helhet för individen tycker nästan hälften av de svarande kommunerna utgör ett ganska eller mycket stort problem. Väntetider mellan insatser, tidskrävande resor mellan parallella insatser och otydlig information om försörjning efter avslutad etableringsplan, uppges utgöra problem enligt omkring 40 procent av de svarande kommunerna.

Undersökningen visar också att problemen med samordningen ökar inom många områden (diagram 7a) över tid förutom gällande väntetider mellan insatser samt tidskrävande resor mellan parallella insatser där problemen minskat något. Att olika insatser krockar med

varandra är ett område där problemen minskat betydligt från 2015 då 34 procent av de svarande kommunerna uppgav att detta var ett mycket stort problem att jämföra med 2016 då motsvarande siffra var 22 procent.

Att insatser inte uppgår till heltid under övriga året är ett område där 33 procent av de svarande kommunerna uppger att det är ett ganska eller mycket stort problem vilket är en ökning från tidigare år då siffran legat på runt 20 procent. Däremot är det betydligt färre kommuner som upplever att nyanländas behov av insatser gällande hälsosituationen inte uppmärksammas 2015 var det 49 procent av de svarande kommunerna som uppgav att detta var ett ganska eller mycket stort problem, att jämföra med 2016 då motsvarande siffra är 36 procent.

Mottagandet av ensamkommande barn

Mottagandet av ensamkommande flyktingbarn styrs av ett omfattande regelverk. Från den 1 januari 2014 har en ändring i lagen⁴ medfört att Migrationsverket fått en utvidgad möjlighet att anvisa kommuner att ta emot asylsökande ensamkommande barn.

Erfarenhet av mottagandet inom olika insatsområden

Generellt sett har en stor andel av kommunerna positiva erfarenheter av hur mottagandet av ensamkommande barn fungerar (diagram 9 och 10). I årets enkät gjordes en uppdelning mellan mottagandet av flickor och mottagandet av pojkar varför årets enkätsvar inte kan jämföras med resultaten från tidigare år.

Av de fjorton olika ämnesområden, som det ställdes frågor om i enkäten, upplever kommunerna att det är utslussning till eget boende, hälsofrämjande insatser, regional samverkan och stödboende som fungerar mindre bra gällande mottagandet av flickor.

När det gäller mottagandet av pojkar uppger kommunerna att det är utslussning till eget boende, hälsofrämjande insatser, familjehem och sjukvård som fungerar mindre bra.

⁴ Lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (SFS 2013:755).

Familjehem, utslussningsboenden, gode män och särskilt förordnad vårdnadshavare

Kommunerna har varierande uppfattningar gällande möjligheterna att tillgodose de ensamkommande barnens behov i nio olika avseenden: Hem för vård och boende (HVB), familjehem, stödboende, utslussnings-/träningsboende, gode män och särskilt förordnad vårdnadshavare, skola, hälsofrämjande insatser och kontakt med socialtjänsten (diagram 8).

Svårast tycker kommunerna att det är att tillgodose barnens behov av familjehem, vilket 72 procent av de svarande kommunerna har uppgett varit ganska eller mycket svårt. Den siffran har minskat från 2015 års enkät då 97 procent av de svarande kommunerna uppgav att det var svårt eller mycket svårt att tillgodose behovet i detta avseende (diagram 8a). 65 procent av de svarande kommunerna uppger också att det är ganska eller mycket svårt att tillgodose behovet av utslussnings- och träningsboende. 50 procent av de svarande kommunerna uppger att det är ganska eller mycket svårt att tillgodose behovet av särskilt förordnad vårdnadshavare.

Överlag har en betydande minskning av upplevda svårigheter skett inom samtliga områden över tid.

Hinder för samverkan

Tidsbrist inom och utanför den egna organisationen är ett stort hinder för samverkan kring mottagandet av ensamkommande barn anser kommunerna (diagram 11). 44 respektive 50 procent av de svarande kommunerna har angett det som ett ganska eller mycket stort hinder att jämföra med 2015 då motsvarande siffror var något högre 59 procent gällande tidsbrist inom den egna verksamheten respektive 62 procent gällande andra aktörers tidsbrist (diagram 11a).

Ett nästan lika stort hinder uppges brist på information om nödvändiga insatser för personer med funktionsvariation och brist på tillgång till nödvändiga insatser för personer med funktionsvariation vara, där knappt hälften av de svarande kommunerna anger stora hinder.

Kommunerna erfar år 2016 större hinder kring otydliga myndighetsroller, bristande kommunikation mellan aktörer, bristande förståelse för varandras verksamheter, de egna verksamheternas bristande kunskap på området och andra aktörers bristande kunskap på området när det kommer till samverkan om mottagandet av ensamkommande barn än åren 2012 till 2015. Inom övriga områden minskar kommunernas upplevelse av stora hinder för samverkan.

Bosättning och bostäder

I och med den nya bosättningslagen har dialogen mellan berörda aktörer om bosättning och bostäder sett annorlunda ut jämfört med tidigare år. I samband med bosättningslagens ikraftträdande förändrades även anvisningssystemet av nyanlända till kommunerna. På grund av ett högt mottagande av nyanlända i kommunerna har det inte funnits samma möjligheter för kommunerna och de anvisande myndigheterna att matcha individer mot lämpliga bostäder som tidigare år.

Dialog och samordning med andra aktörer

De svarande kommunerna ger generellt en god bild av dialogen mellan berörda parter i bosättningsarbetet. 80 procent uppger att dialogen med etableringshandläggarna fungerar ganska eller mycket bra när det rör bosättningsarbetet, vilket är på samma nivå som 2015 (diagram 12a).

Något färre kommuner, 70 procent, uppger att dialogen med Arbetsförmedlingens och Migrationsverkets bosättningsenheter fungerat bra under 2016. Endast 6 respektive 5 procent av kommunerna har angett att dialogen med bosättningsenheterna har fungerat mycket dåligt (diagram 12).

Liksom 2015 anger cirka 80 procent av kommunerna att dialogen med de kommunala bostadsbolagen upplevs som positiv. Det är samma nivå som svaren legat på sedan år 2012. Beträffande privata fastighetsägare har 42 procent av de svarande kommunerna 2016 angett att dialogen har fungerat mycket bra eller ganska bra. Detta är en liten minskning sedan

2015 då motsvarande siffra var 45 procent. 14 procent av kommunerna som har svarat på frågan anger att dialogen med privata fastighetsägare saknas.

37 procent av de svarande kommunerna uppger att dialogen i bosättningsarbetet med privatpersoner fungerar ganska eller mycket dåligt, 17 procent anger att dialogen med privatpersoner helt saknas.

Hinder för bosättning

De svarande kommunerna upplever olika typer av hinder för bosättning av anvisade nyanlända. Det största hindret kommunerna erfar är brist på bostäder i rätt storlek, som 84 procent av de svarande kommunerna uppgett vara ett ganska eller mycket stort hinder, tätt följt av bostadsbrist, 83 procent (diagram 13). 70 procent av de svarande kommunerna anger att det är för korta tidsramar för att hinna skapa tillräckliga boendelösningar vilket tyder på att kommunernas svar troligtvis ligger på en fortsatt hög nivå även nästa år.

60 procent av kommunerna anger att det är ett ganska eller mycket stort hinder att de får bristande information om det anvisade hushållets sammansättning och storlek. Detta blir en svårighet då kommunerna ska matcha en lämplig bostad med den som anvisas till kommunen.

Överlag upplever kommunerna större hinder för bosättning under 2016 än tidigare år (diagram 13a), förutom gällande bostadsbristen som minskat marginellt från höga 87 procent av de svarande kommunerna 2015 till 83 procent 2016.

Uppnådda resultat i bosättningsarbetet

Trots att en övervägande del av kommunerna anger bostadsbrist och brist på bostäder i rätt storlek som ett ganska eller mycket stort hinder, anger 74 procent att kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration i ganska eller mycket hög grad (diagram 14).

82 procent av de svarande kommunerna anger att de arbetar aktivt för att nyanlända som tas emot på anvisning ska ha möjlighet att bo kvar i kommunen. Drygt hälften av kommunerna, 60 procent, erbjuder de nyanlända en permanent bostad när de anvisas.

Närmare 60 procent av de svarande kommunerna anger även att kommunerna bedriver effektiv samverkan mellan förvaltningar i syfte att skapa **omedelbara** bostadslösningar för anvisade nyanlända. När det gäller att en effektiv samverkan mellan förvaltningar för att skapa bostadslösningar för anvisade nyanlända på **längre** sikt sjunker siffran till 42 procent.

Svenska för invandrare -Sfi

Kommunerna har en central funktion i flyktingmottagandet utifrån ansvaret att erbjuda nyanlända undervisning i svenska för invandrare (sfi). Majoriteten av de nyanlända studerar sfi under sin första tid i Sverige. År 2015 studerade närmare 139 000 elever sfi (Skolverket.se).

Utbud av sfi- utbildningar

I kommunernas skolutbildning ska hänsyn tas till elevers olika behov. Ordinarie sfi erbjuds av alla kommuner med ett mottagande av vuxna. Den vanligaste formen av specialanpassad sfi-utbildning är sfi för korttidsutbildade, som 59 procent av de svarande kommunerna uppgett att de erbjuder de nyanlända i kommunen (diagram 15). Andra vanliga typer av anpassningar är sfi med modersmålsstöd, sfi med yrkesinriktning inom yrkesvux, sfi med yrkesutbildning i samverkan med Arbetsförmedlingen samt sfi för akademiskt utbildade. Drygt 40 procent av kommunerna erbjuder även distansutbildning via webb etc.

Under år 2016 har betydligt fler kommuner än tidigare angett att de erbjuder sfi med yrkesinriktning inom yrkesvux samt sfi med yrkesutbildning i samverkan med Arbetsförmedlingen (diagram 15a). Även sfi med modersmålsstöd har ökat jämfört med tidigare år. Liksom 2015 har andelen kommuner som erbjuder sfi med anpassning till fysiskt/psykiskt funktionshinder ökat något.

Fritid och Föreningsliv

Det civila samhället har en nyckelroll i etableringsprocessen för nyanlända och i den ömsidiga integrationen i samhället i stort. Inte minst har det civila samhället stor betydelse i att främja delaktighet och inkludering på lokal nivå. Föreningslivet kan fungera som en mötesplats där alla verkar utifrån ett gemensamt intresse och där sociala och professionella nätverk kan byggas.

Introduktion till föreningslivet

Över hälften, 58 procent, av de svarande kommunerna som tagit emot ensamkommande barn/ungdomar i HVB uppger att gruppen får en introduktion till föreningslivet (diagram 16). För ensamkommande barn/ungdomar i familjehem är motsvarande siffra 31 procent. (Frågan har specificerats i 2016 års enkät varför svaren inte är jämförbara med svaren i tidigare års enkäter). Knappt hälften av de svarande kommunerna erbjuder andra nyanlända barn/ungdomar introduktion till föreningslivet vilket är en markant ökning från 2015 då motsvarande siffra var 28 procent. Drygt en tredjedel av de svarande kommunerna erbjuder nyanlända i yrkesför ålder respektive en femtedel av nyanlända i pensionsåldern introduktion till föreningslivet.

Andelen kommuner som har en organiserad introduktion till föreningslivet för andra grupper än ensamkommande barn och ungdomar har ökat i jämförelse med föregående år och är, trots mindre fluktuationer, högre i jämförelse med samtliga år sedan 2013. Organiserad introduktion till andra nyanlända barn och ungdomar uppvisar störst ökning, både över tid och i jämförelse med 2015.

95 procent av alla svarande kommuner uppger att de samverkar med civilsamhället gällande integrationsarbetet (diagram 17). I många kommuner sker samverkan genom gemensamma forum och informationsinsatser (diagram 18). Riktade föreningsbidrag och tillhandahållande av lokaler är de näst vanligast förekommande samverkansformerna. Omkring en femtedel av kommunerna har ingått partnerskap med civilsamhället eller slutit en överenskommelse. Frågorna om kommunen samverkar med civilsamhället och hur denna samverkan ser ut är nya för år 2016.

Arbete

Inom ramen för etableringsuppdraget är det Arbetsförmedlingens uppdrag och ansvar att erbjuda och genomföra arbetsmarknadsinsatser för vissa nyanlända invandrare mellan 20 och 65 år.

På frågan om kommunen genomför arbetsmarknadsinsatser för nyanlända utöver Arbetsförmedlingens ansvar inom ramen för etableringsreformen, uppger betydligt fler svarande kommuner i jämförelse med 2015 att de förmedlar arbetsgivarkontakter och insatser för att underlätta pendling (diagram 19). 83 procent av kommunerna genomför språkpraktik och drygt 70 procent yrkespraktik samt övrig praktik. Detta är en ökning för respektive praktikform med omkring 10 procent jämfört med 2015.

Fler kommuner uppger också att de erbjuder mentorskap. Färre kommuner än 2015 har dock insatser för validering av yrkeskompetens. Sammantaget har samtliga arbetsmarknadsinsatser förutom validering, ökat i jämförelse med 2015. 37 procent av kommunerna uppger att de har rehabiliterande insatser för nyanlända. Frågan är ny för år 2016 och svaren kan därför inte jämföras med svaren i tidigare års enkäter.

Regional samverkan

Regional samverkan inom verksamheter för nyanlända flyktingar och för ensamkommande barn sker mellan en rad olika aktörer och mellan olika geografiska områden. Inom ramen för sitt samordningsuppdrag leder länsstyrelsen i många fall regionala samverkansforum på såväl strategisk nivå som på operativ nivå. Syftet är att underlätta samarbete och samordning av insatser kring nyanländas etablering och mottagandet av ensamkommande barn och unga.

Regional överenskommelse

Knappt hälften av de svarande kommunerna uppger att det finns en regional överenskommelse (RÖK), en motsvarande regional strategi eller annan regional samverkan för mottagande och etablering av nyanlända inklusive ensamkommande barn (diagram 20). Det är en minskning med 8 procent i jämförelse med 2015. I årets enkät har dock lydelsen ”annan regional samverkan” lagts till i frågan varför jämförelse över tid görs med försiktighet.

Av de kommuner som har uppgivit att något av ovanstående finns och som har en uppfattning i frågan svarar omkring två tredjedelar att det i viss utsträckning har varit ett stöd i kommunens arbete med mottagande av nyanlända respektive ensamkommande barn (diagram 21). Av det totala antalet svarande kommuner har dock nära en tredjedel uppgivit att de inte vet huruvida RÖK, motsvarande regional strategi eller annan regional samverkan har varit ett stöd i kommunens arbete med mottagande av nyanlända. Motsvarande siffra för mottagande av ensamkommande barn är hälften av det totala antalet svarande kommuner.

Behov av stärkt regional samverkan

Kommunerna tillfrågades i enkäten om sina behov av stärkt regional samverkan inom en rad verksamhetsområden för nyanlända inklusive ensamkommande barn. Regional samverkan här avser samverkan mellan kommuner.

Drygt en tredjedel av de svarande kommunerna med en uppfattning i frågan ser ett *mycket* stort behov av stärkt regional samverkan vad avser boende/bosättning av nyanlända, vilket är en ökning i jämförelse med 2015 (diagram 22 och 22a). Omkring en fjärdedel av de svarande kommunerna uppger ett *mycket* stort behov inom områdena samhällsorientering, arbetsmarknadsinsatser, hälsofrämjande insatser, sjukvård, uppföljning/metod, kompetensutveckling samt annan vuxenutbildning (diagram 22). Inkluderat antalet kommuner som uppger ett ganska stort behov av stärkt regional samverkan inom samma områden rör det sig om runt hälften av de svarande kommunerna. Drygt 60 procent uppger ett ganska eller mycket stort behov vad gäller kompetensutveckling och omkring 40 procent inom områdena tolkning och sfi.

Precis som svaren i enkäten 2015 uppger kommunerna med en uppfattning i frågan mindre uttalade samverkansbehov beträffande skola/förskola och fritid/föreningsliv. Ändock ser drygt 20 procent av de svarande kommunerna ett ganska eller mycket stort behov av samverkan inom förskola/skola och 34 procent inom fritid/föreningsliv. I jämförelse med 2015 har behovet av stärkt regional samverkan ökat vad avser hälsofrämjande insatser och i viss mån tolkning. Andelen svarande kommuner med en uppfattning i frågan som uppger att inget behov av stärkt regional samverkan finns varierar mellan 2 och 32 procent, varav störst andel för förskola/skola följt av tolkning och fritid/föreningsliv. Andelen kommuner som inte har någon uppfattning om behovet av stärkt regional samverkan varierar mellan omkring 2 och 30 procentenheter för de olika delfrågorna, varav störst andel avser området sjukvård.

Ganska till mycket stort behov av stärkt regional samverkan har sedan år 2014 ökat mest inom områdena sjukvård, annan vuxenutbildning, tolkning och sfi; med 14, 12, 11 respektive 11 procentenheter (diagram 22a). Därefter följer kompetensutveckling, skola/förskola och boende/bosättning med en ökning om 9 respektive 9 och 8 procentenheter. Ganska till mycket stort behov av stärkt regional samverkan har minskat något i jämförelse med 2014 inom områdena samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser.

Delfrågan om hälsofrämjande insatser ställdes för andra året i rad och uppvisar en ökning med 8 procentenheter vad gäller ganska till mycket stora behov av ökad samverkan.

Länsstyrelsens insatser

Länsstyrelsen har flera integrationsuppdrag, bland annat uppdraget att verka för att länen har en god beredskap och kapacitet när det gäller att ta emot och introducera nyanlända flyktingar.

Behov av insatser framöver

Det som efterfrågas mest från kommunerna framöver är utbildningar/konferenser tätt följt av initierande/samordning av nätverk/grupper/projekt, information via Länsstyrelsens webbsidor samt råd och stöd (diagram 23). Runt 70 procent av de svarande kommunerna ser ett ganska eller mycket stort behov av dessa insatser framöver och efterfrågan har ökat inom dessa områden sedan 2014 förutom gällande utbildningar/konferenser där efterfrågan minskat något (diagram 23a).

Mindre än hälften av kommunerna upplever ett ganska eller mycket stort behov av kontaktvägar till ideella organisationer, av trycksaker/rapporter, det är inom dessa områden som behovet av insatser från Länsstyrelsen är minst från kommunernas sida.

Bilaga 1 - Länsstyrelsens integrationsuppdrag 2016

Länsstyrelserna ska:

- Följa upp organisering och genomförande av insatser för nyanlända på regional och lokal nivå och prioritera insatser som väsentligt bidrar till att öka kommunernas mottagningskapacitet, inklusive vidarebosatta (Länsstyrelseinstruktionen, 62 § och regleringsbrevet 2015, uppdrag 78).
- Länsstyrelserna ska också verka för att stärka den civila sektorns roll, till exempel genom att fler överenskommelser om integration med civila sektorn kommer till stånd (Överenskommelse mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting, Dnr IJ2009/60/UF, regleringsbrevet 2015, uppdrag 78).
- Lämna ersättning till kommuner för att de ska kunna skapa beredskap för att ta emot nyanlända och öka sin mottagningskapacitet samt för att utveckla regional samverkan. Insatser som syftar till att öka kommunernas mottagningskapacitet samt möjligheter att tillhandahålla samhällsorientering ska prioriteras (ersättningsförordningen 2010:1122, 37 § och regleringsbrevet 2015, uppdrag 79).
- Främja och stödja samarbete mellan kommuner för att öka förutsättningar för dem att tillhandahålla samhällsorientering (förordning om samhällsorientering 2010:1138, 11–12 §§ och regleringsbrevet 2015, uppdrag 80).
- Teckna överenskommelser med kommuner om mottagande av nyanlända (bosättningsförordningen 2010:408, 4–5 §§), tom mars 2016.
- Verka för att förbättra regional samverkan mellan kommuner, myndigheter, organisationer och företag som anordnar aktiviteter för nyanlända (etableringslagen 2010:197, 4 §, Länsstyrelseinstruktionen, 62 §).
- Verka för att det finns beredskap och kapacitet att ta emot asylsökande ensamkommande barn och ensamkommande barn som har beviljats uppehållstillstånd. (Länsstyrelseinstruktionen, 62 § samt regleringsbrevet 2015, uppdrag 82).

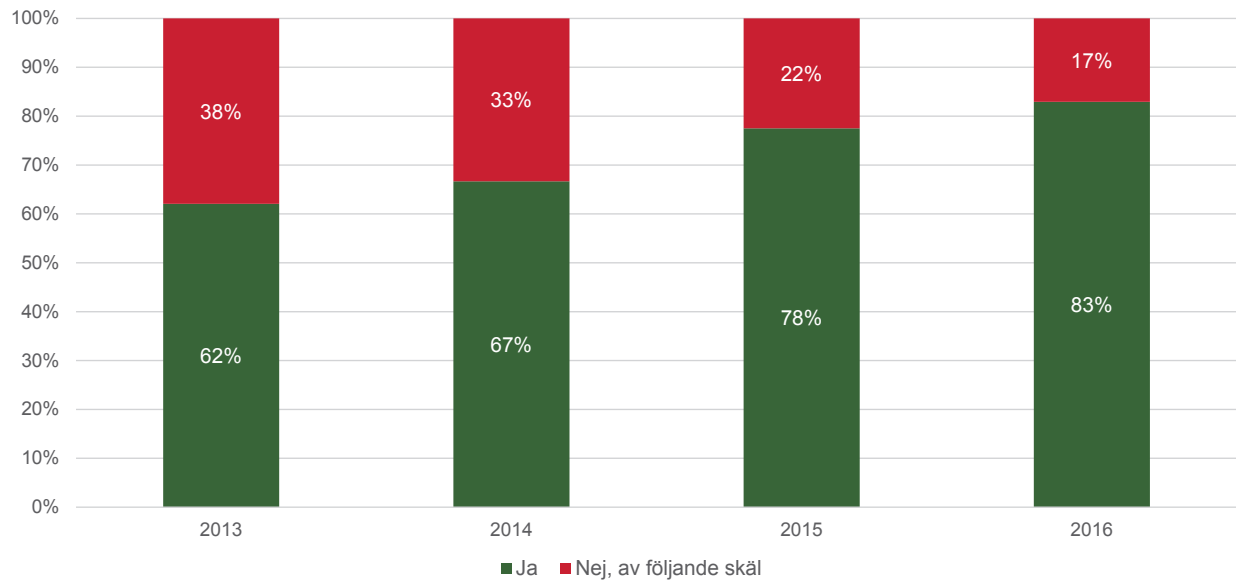
Bilaga 2 - META 2016 (Mottagande och etablering av nyanlända)

Denna rapport redovisar resultatet av den enkätundersökning som genomförs gällande mottagande och etablering av nyanlända och som riktas till Sveriges samtliga kommuner.

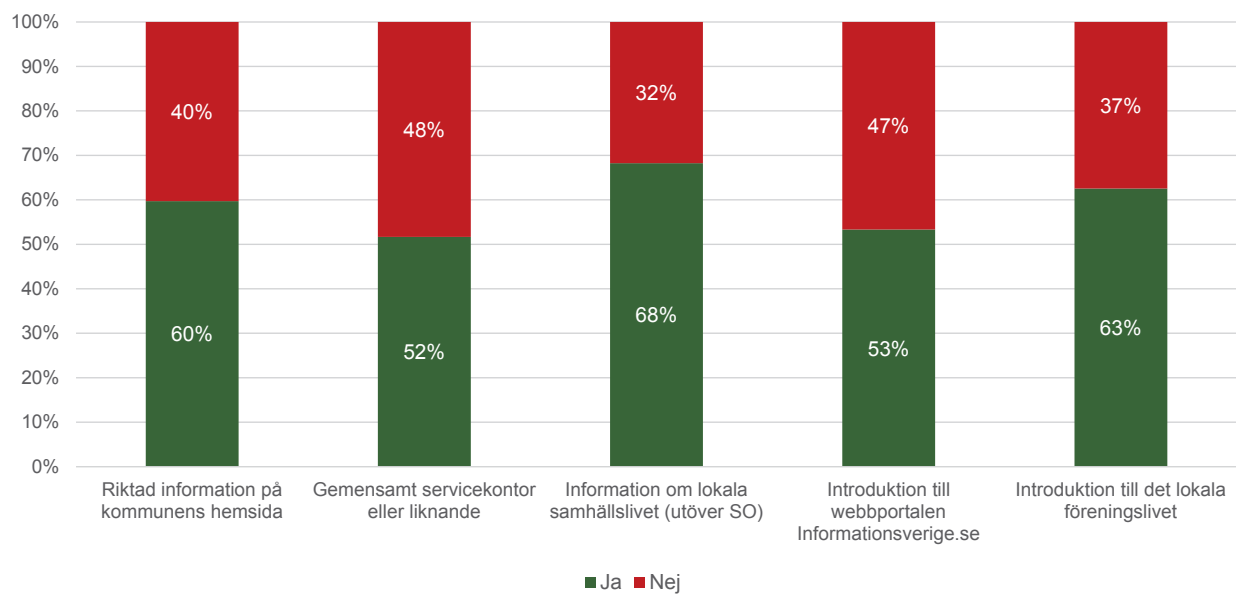
- Svaren har samlats in via en webbenkät som kunnat besvaras under november och december 2016.
- Enkäten besvarades av 211 av landets kommuner motsvarande 73 % svarsfrekvens.
- Om inget annat anges så gäller svaren för 2016. I en del fall saknas det ett resultat för tidigare år, detta innebär att vi inte har jämförbara data från detta år för det svarsalternativet eller frågan i helhet.
- De värden som anges är beräknade utifrån mängden svar som angivits på respektive alternativ eller fråga. De som svarat "Vet ej" eller på annat sätt inte angivit ett svar har räknats bort, "antal svar" avser det antal som givit en åsikt i frågan. För resultatet för 2016 så redovisas svarsfördelningen samt ett medelvärde (genomsnitt) enligt exemplet nedan till vänster. För redovisningen av resultatet där vi har resultat för flera år så redovisas andelen "positiva" svar enligt exemplet nedan till höger.

Enkätundersökningen är genomförd i samarbete med Next Research & Consulting AB • www.nextconsulting.se, 054-770 12 92, info@nextconsulting.se

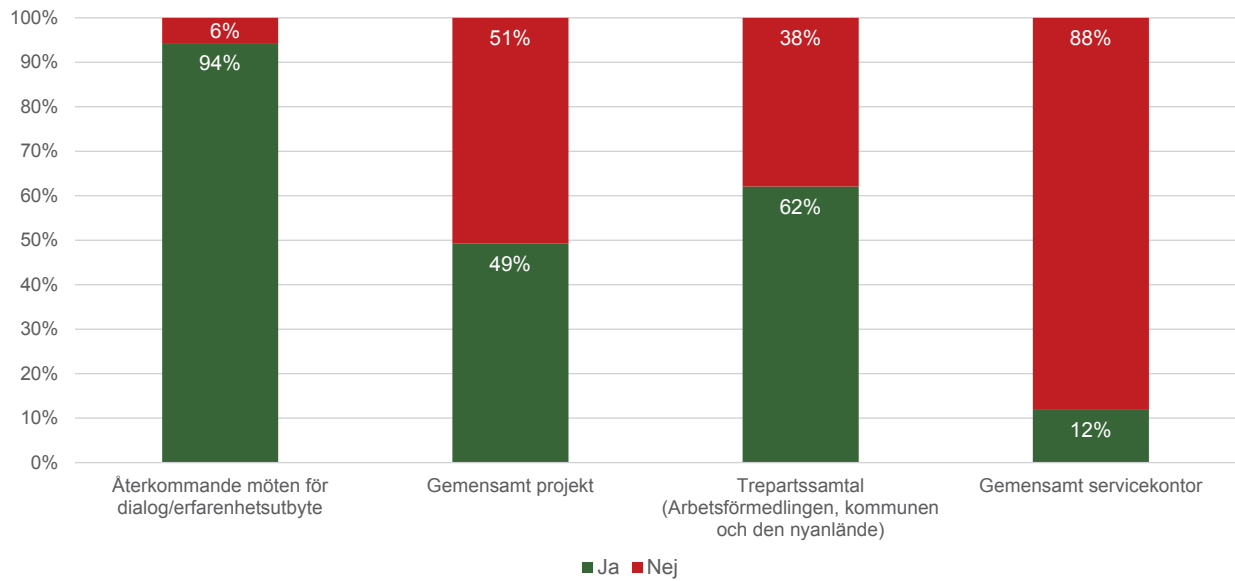
1. Har kommunen en lokal överenskommelse (LÖK) med Arbetsförmedlingen som gäller för 2016 om insatser för nyanlända som omfattas av etableringsreformen?

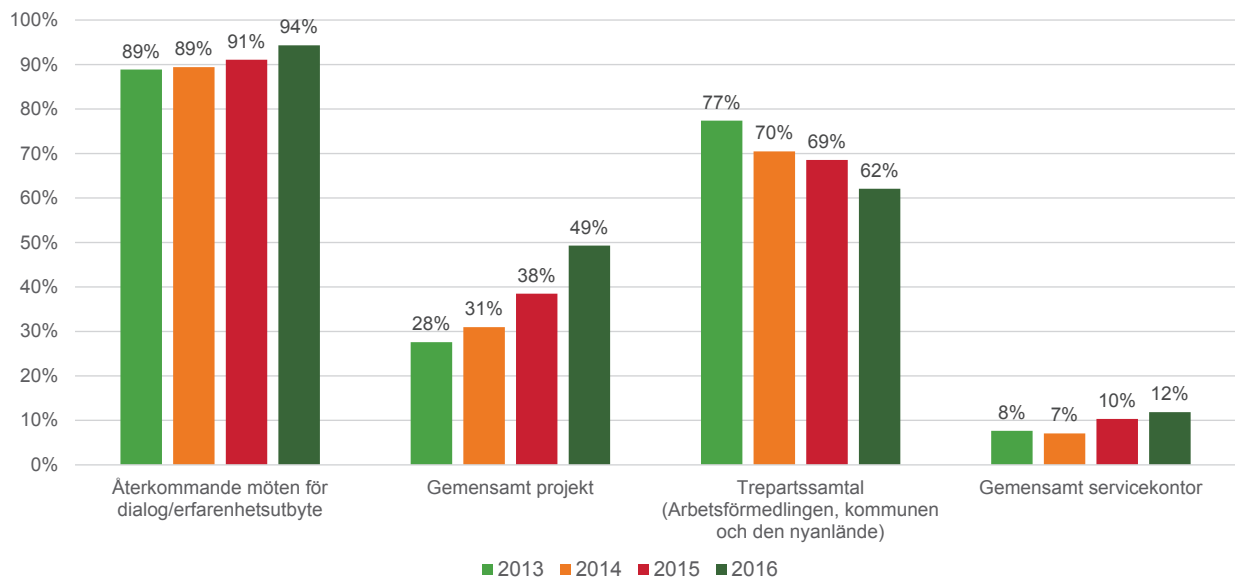
2. Vilka informationsinsatser erbjuds de nyanlända i er kommun?

3. Samverkar kommunen med Arbetsförmedlingen lokalt kring mottagandet av nyanlända genom:

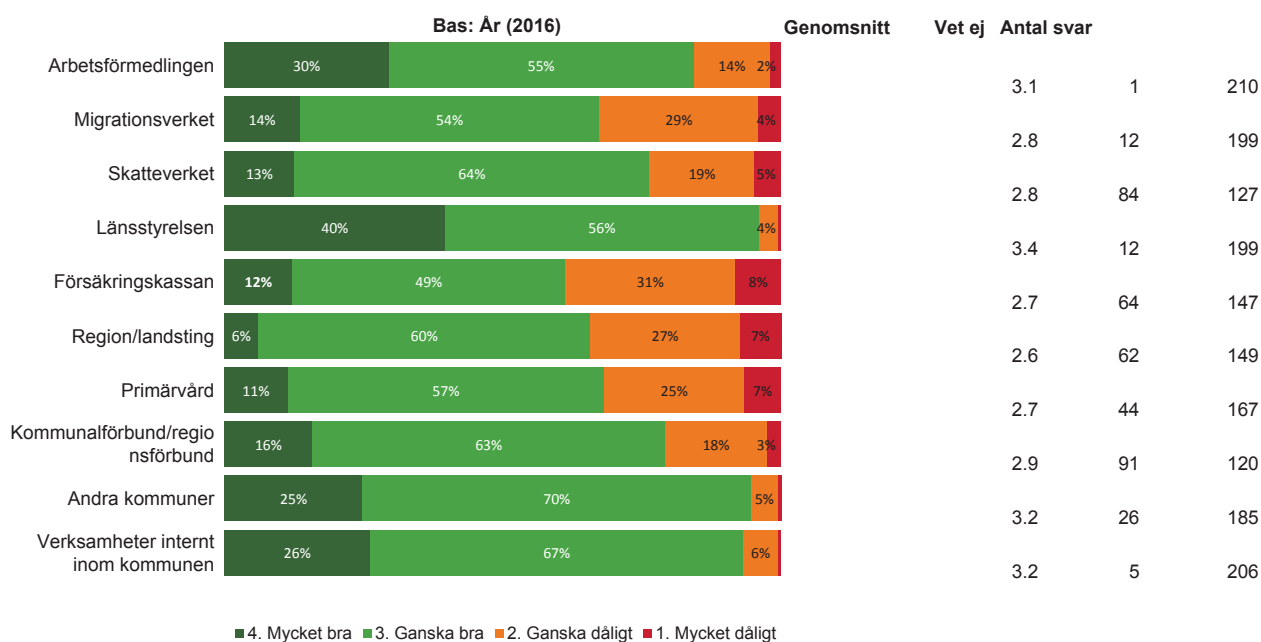

3a. Samverkar kommunen med Arbetsförmedlingen lokalt kring mottagandet av nyanlända genom:

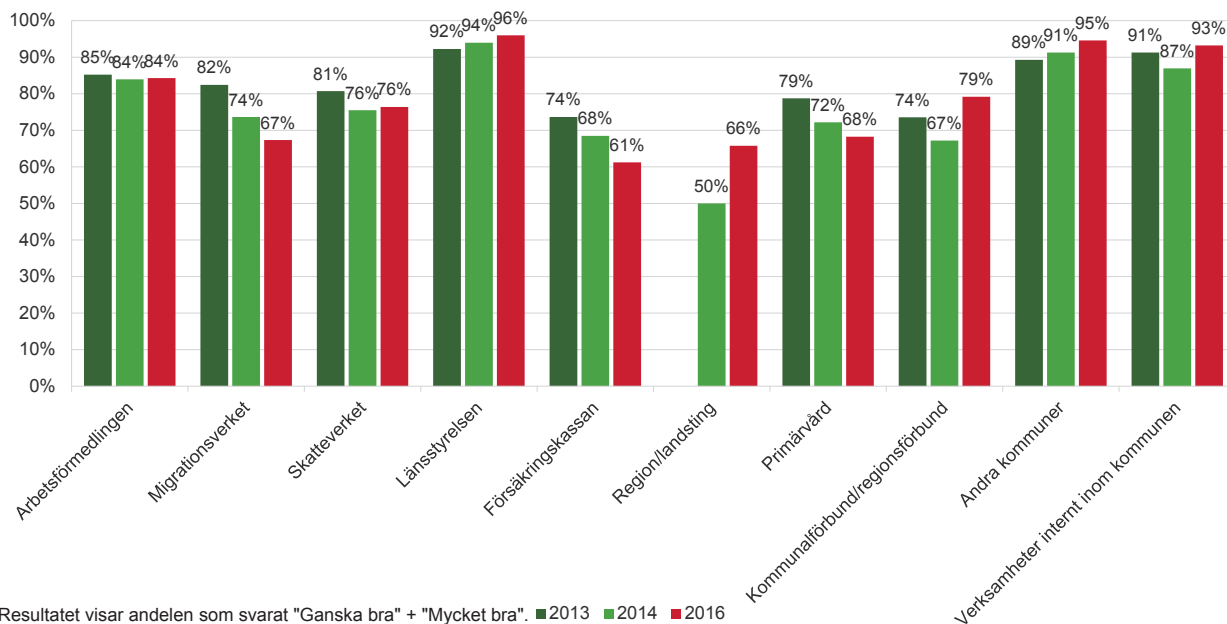

Resultatet visar andelen som har svarat "ja" på respektive alternativ.

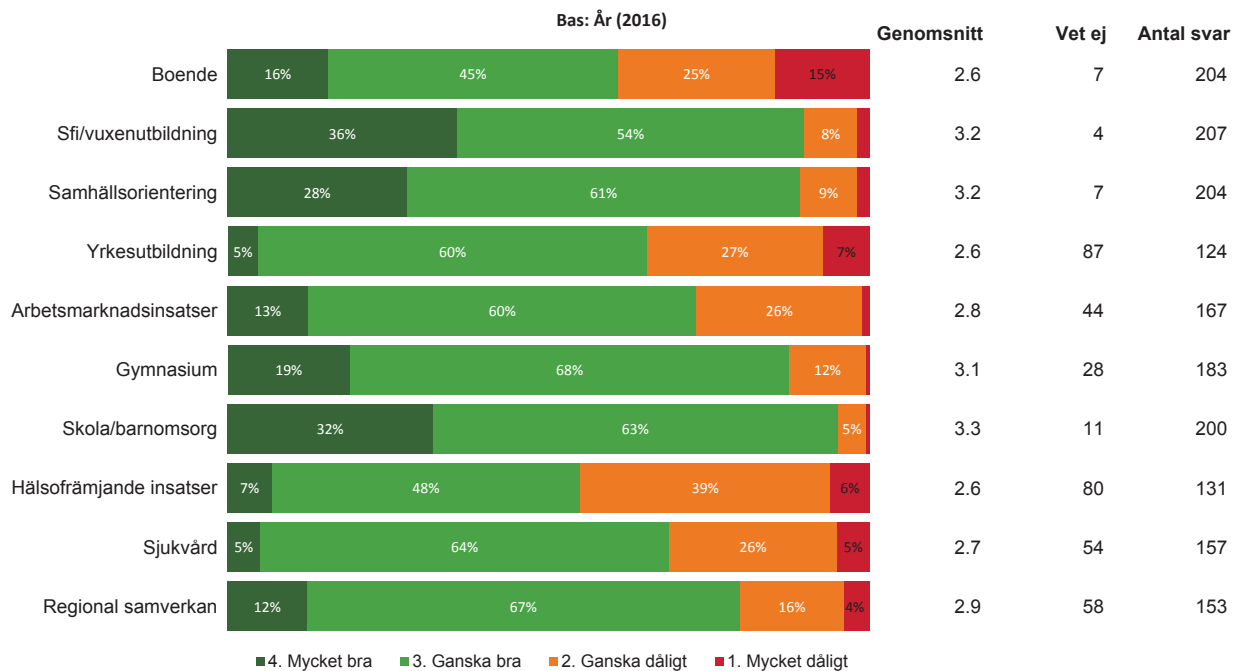
4. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar samverkan med följande aktörer/myndigheter kring mottagandet och etableringen av nyanlända?

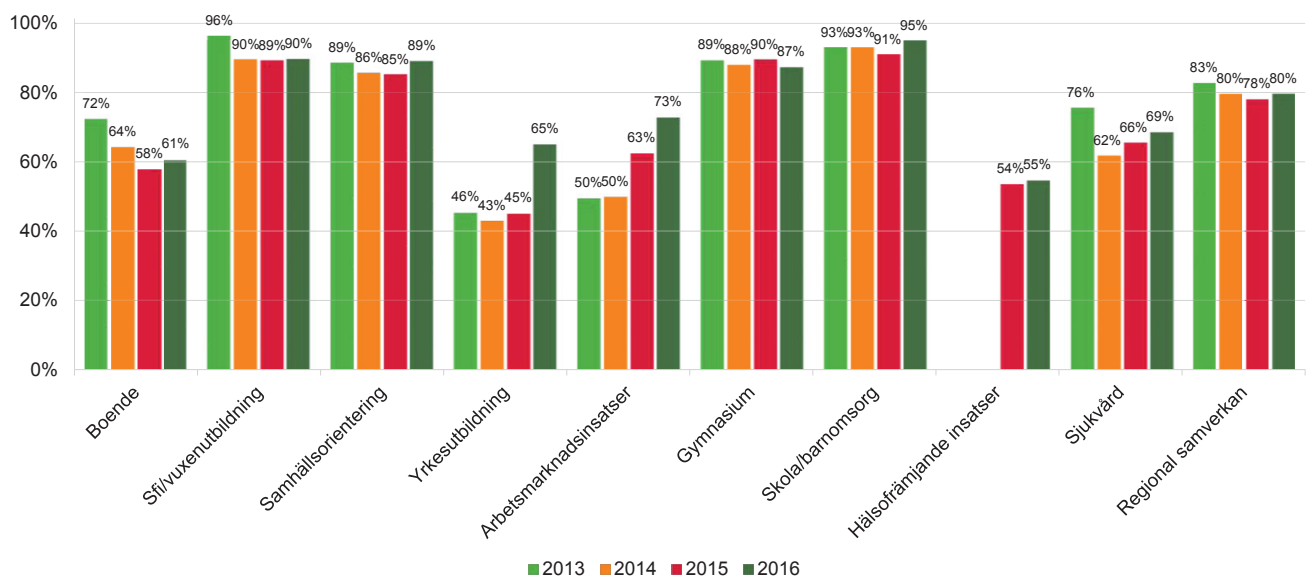
4a. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar samverkan med följande aktörer/myndigheter kring mottagandet och etableringen av nyanlända?

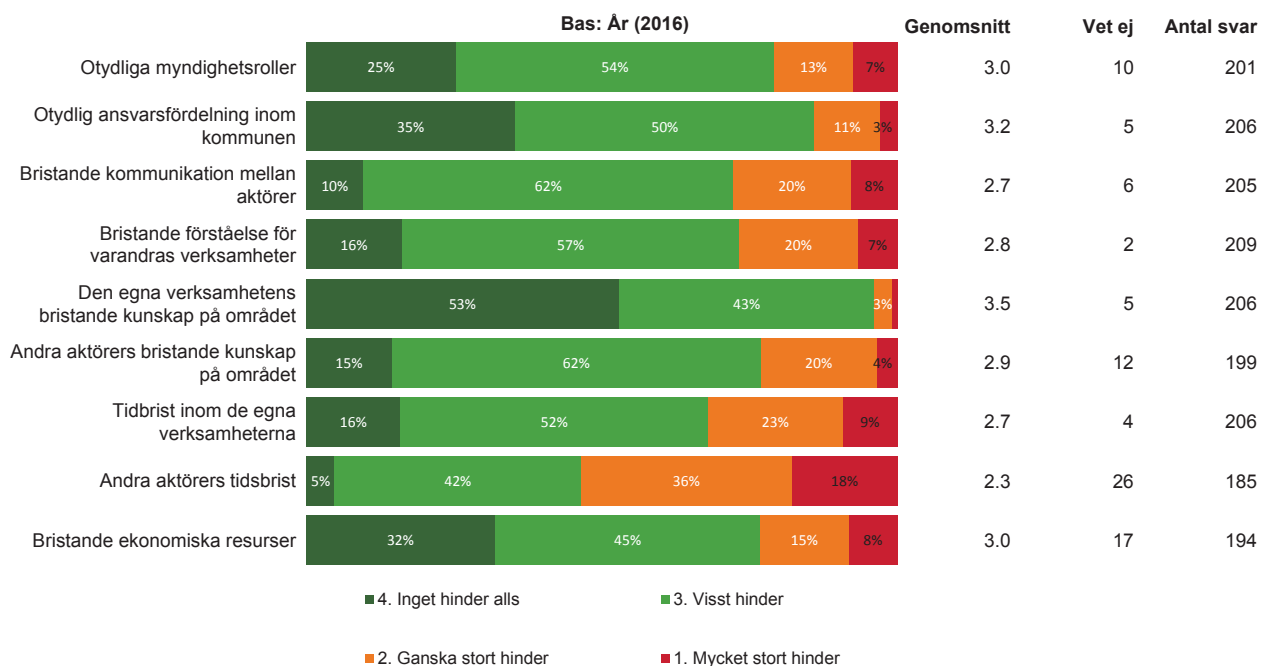
5. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av nyanlända (exklusive ensamkommande barn) fungerat ifråga om:

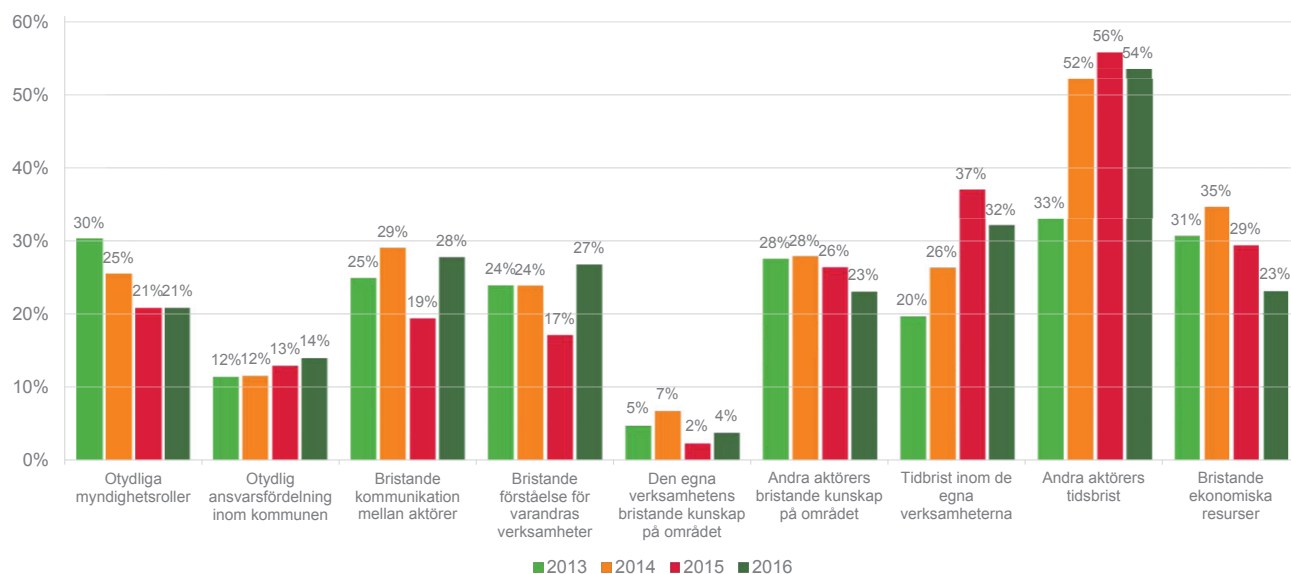
5a. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av nyanlända (exklusive ensamkommande barn) fungerat ifråga om:

6. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för mottagandet och etableringen av nyanlända (exklusive ensamkommande barn)?

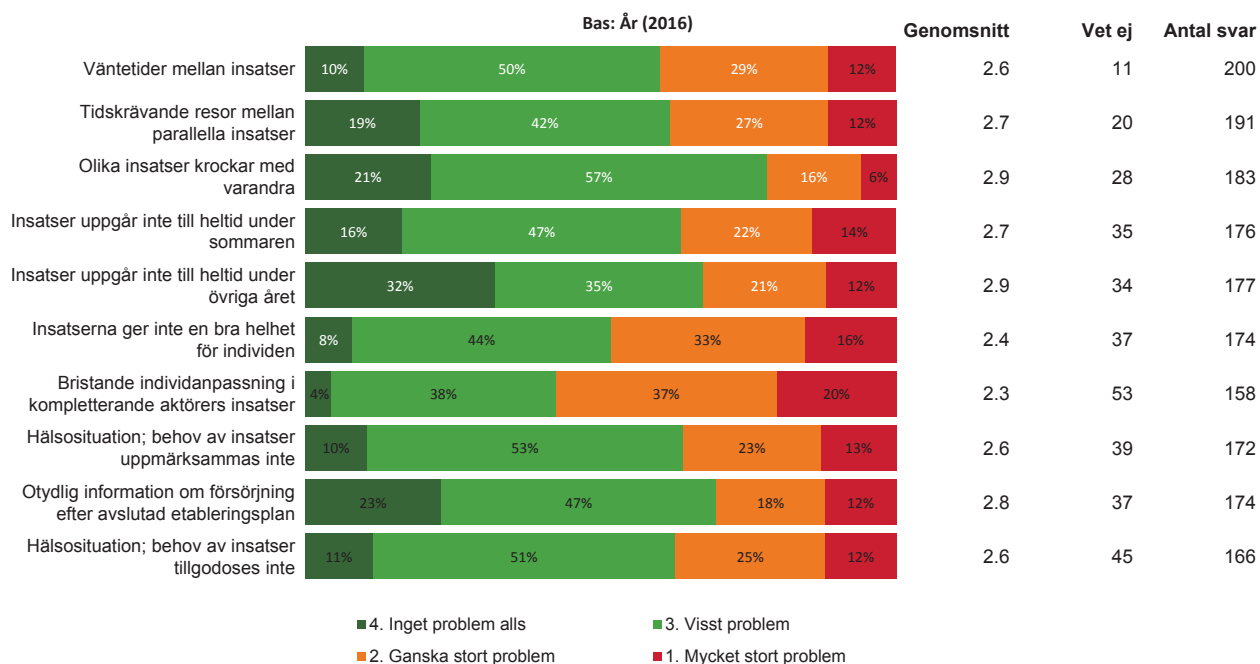

6a. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för mottagandet och etableringen av nyanlända (exklusive ensamkommande barn)?

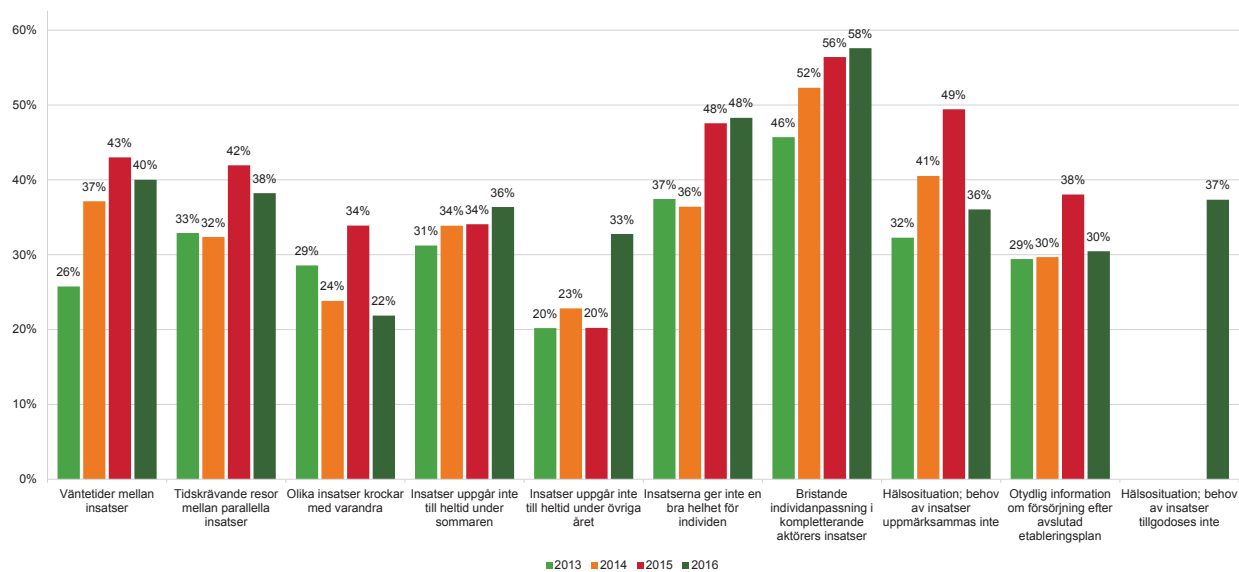

Resultatet visar andelen som svarat "Ganska stort hinder" + "Mycket stort hinder".

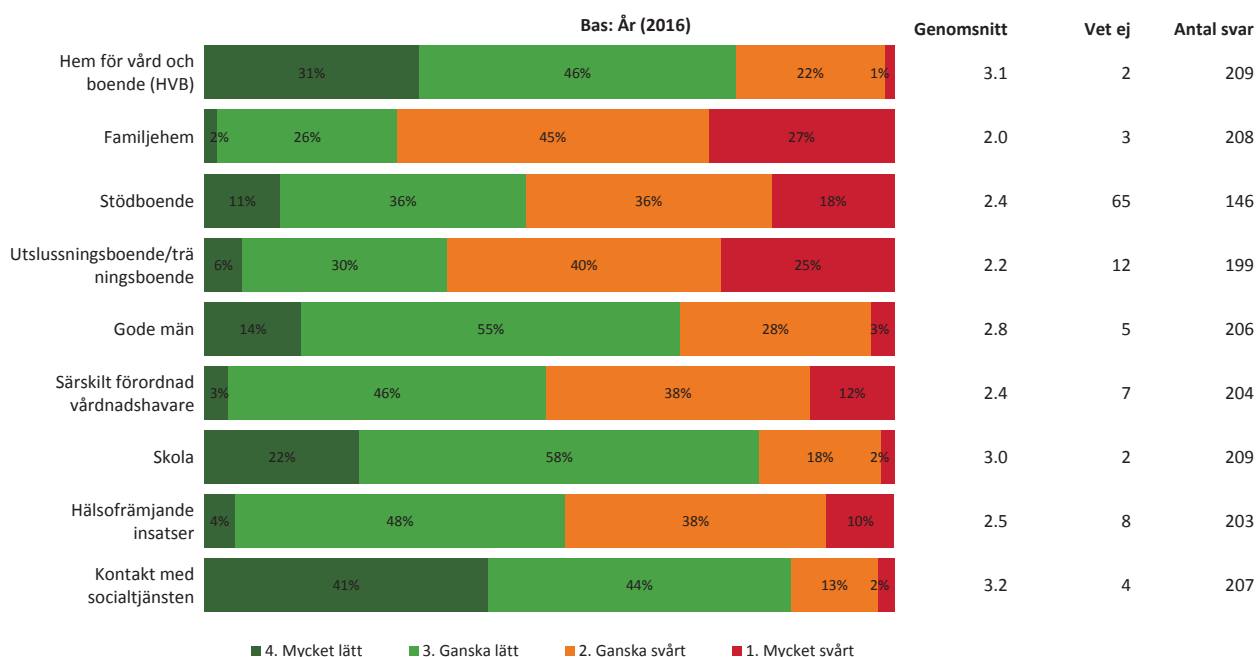
7. När det gäller lokala etableringsinsatser, i vilken utsträckning bedöms följande vara ett problem för de nyanlända (exklusive ensamkommande barn) i kommunen?

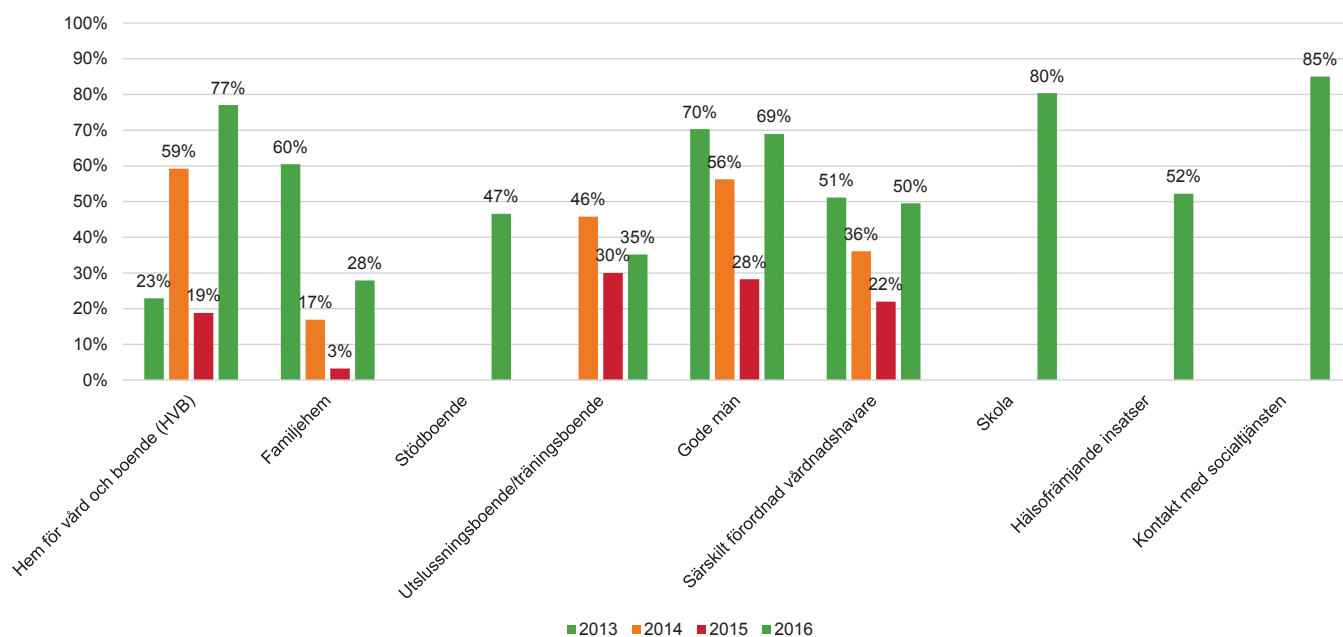
7a. När det gäller lokala etableringsinsatser, i vilken utsträckning bedöms följande vara ett problem för de nyanlända (exklusive ensamkommande barn) i kommunen?

8. Hur lätt eller svårt är det för kommunen att tillgodose de ensamkommande barnens behov av:

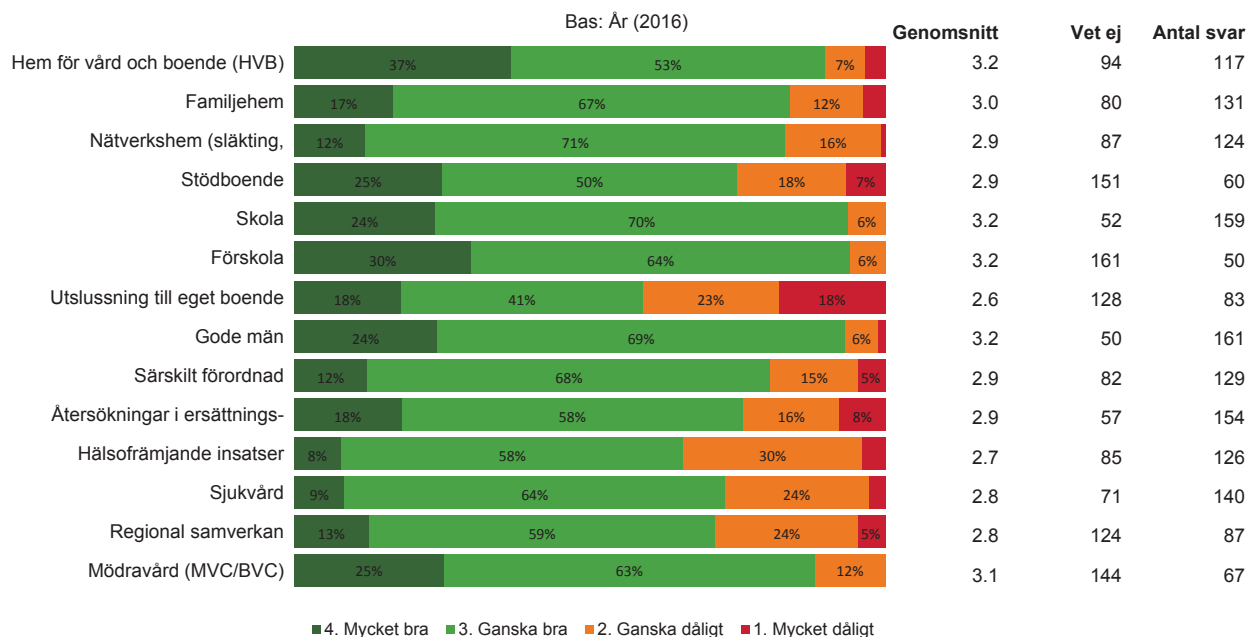

8a. Hur lätt eller svårt är det för kommunen att tillgodose de ensamkommande barnens behov av:

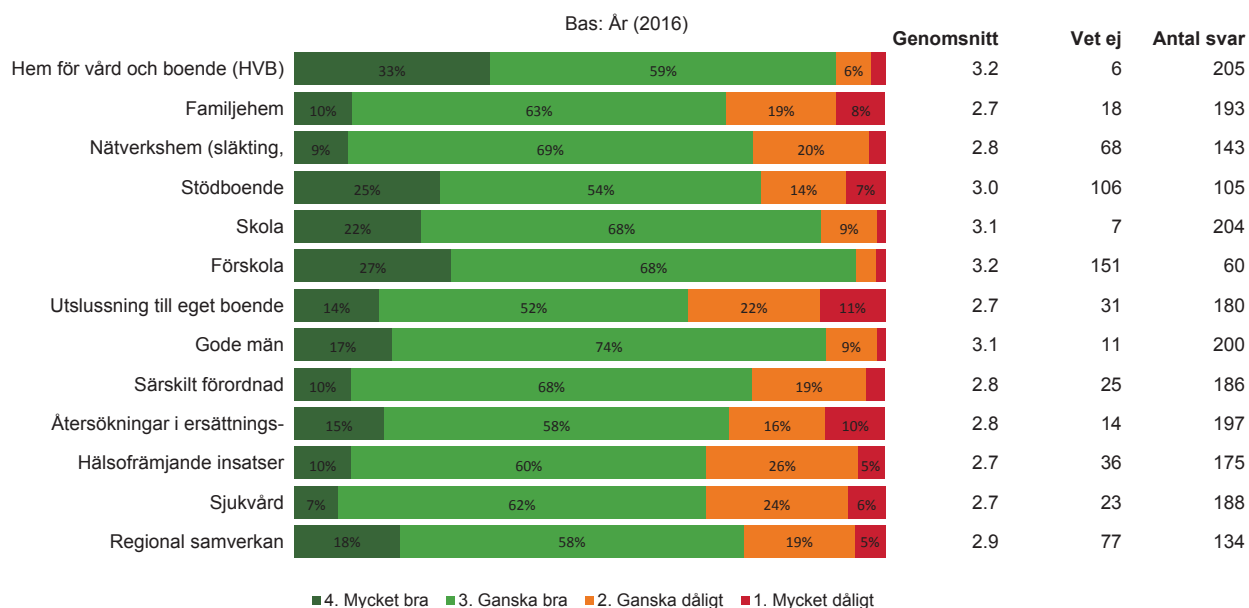

Resultatet visar andelen som svarat "Ganska lätt" + "Mycket lätt".

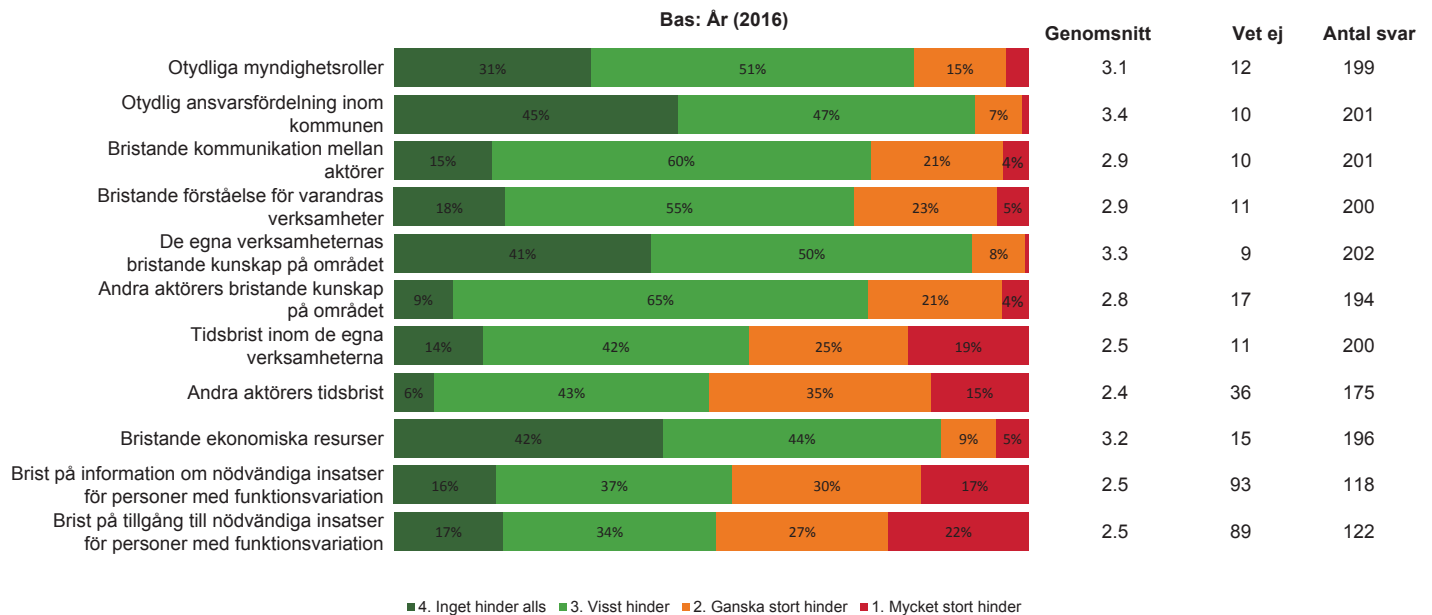
9. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av ensamkommande flickor fungerat ifråga om:

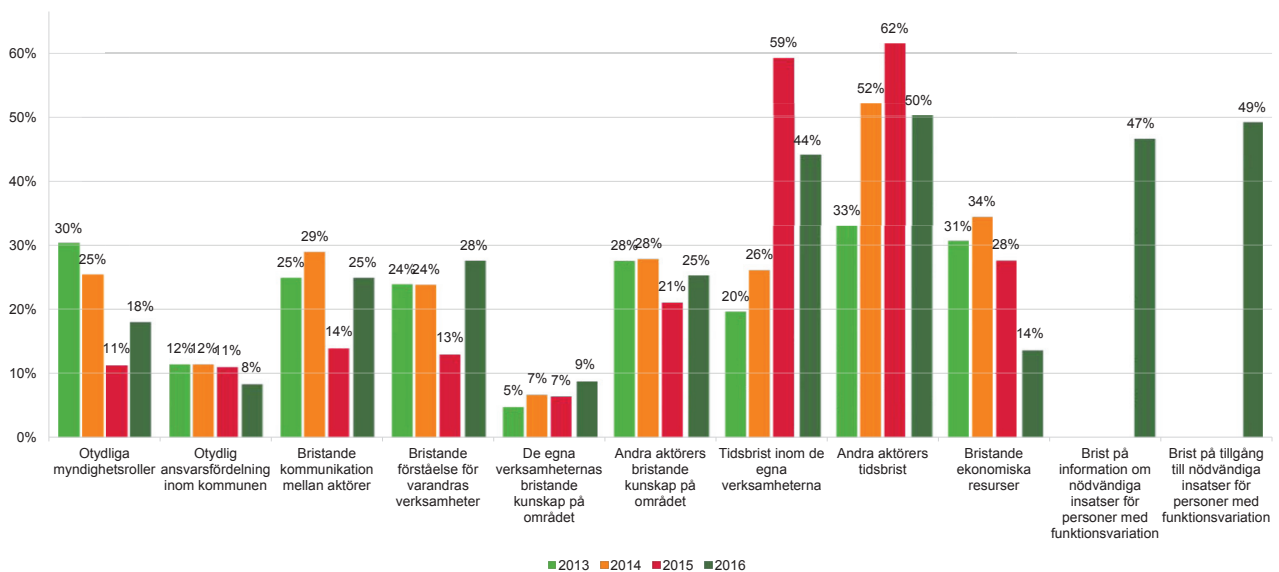
10. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av ensamkommande pojkar fungerat ifråga om:

11. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för samverkan kring mottagandet av ensamkommande barn?

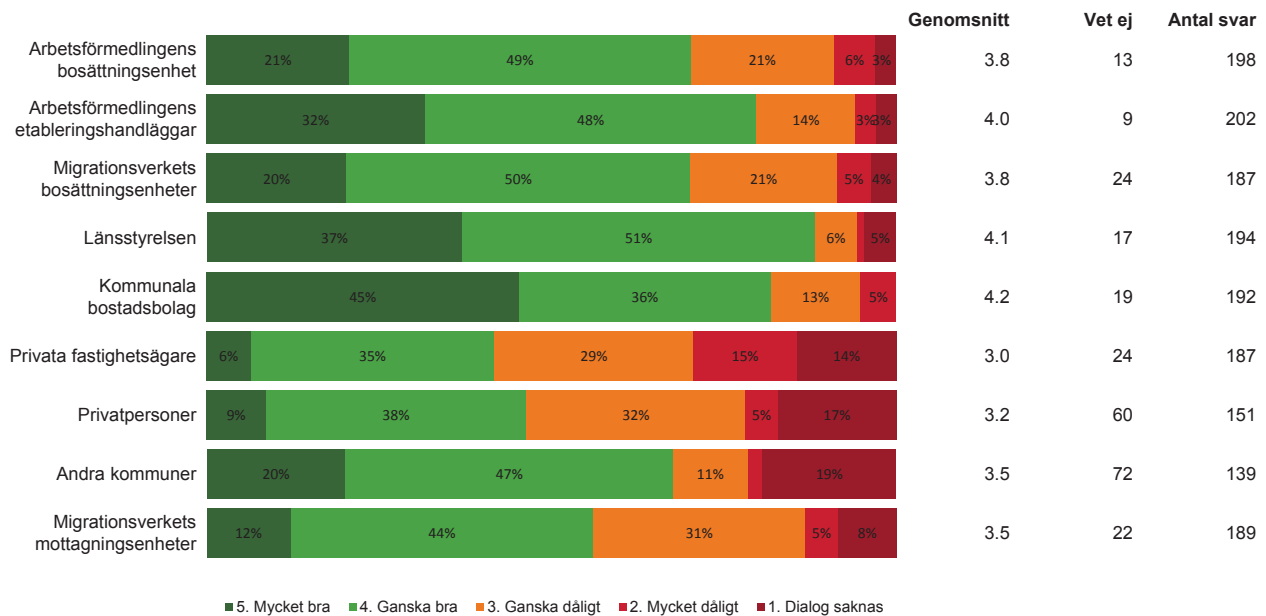
11a. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för samverkan kring mottagandet av ensamkommande barn?

Resultatet visar andelen som svarat "Stort hinder" + "Mycket stort hinder".

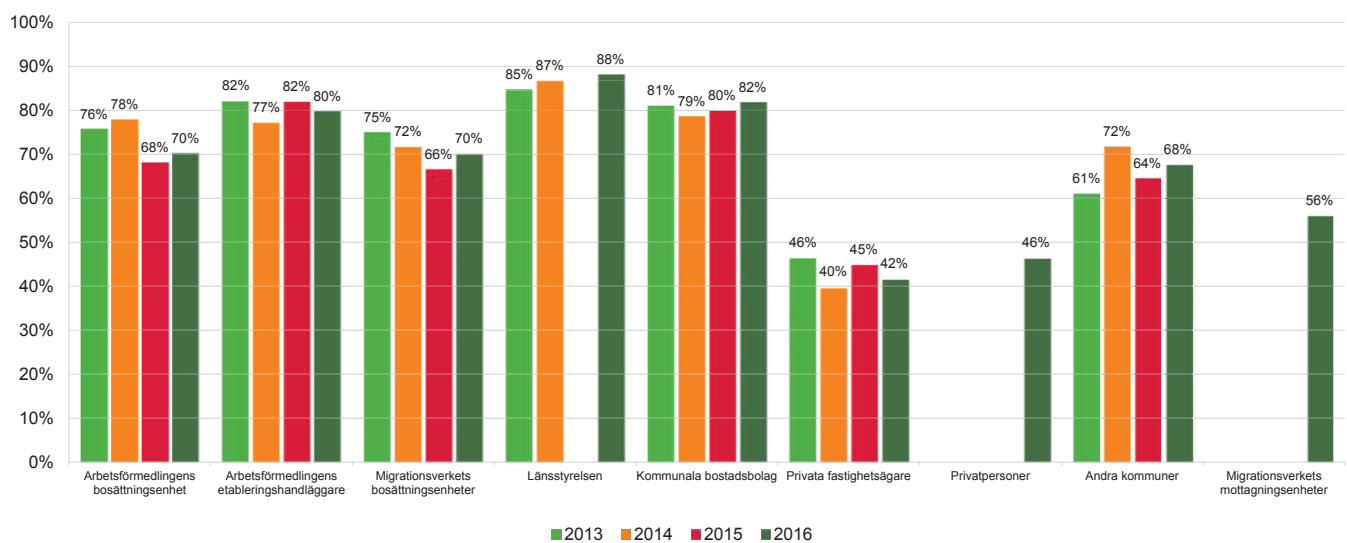
12. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar dialogen i bosättningsarbetet med följande parter?

Bas: År (2016)

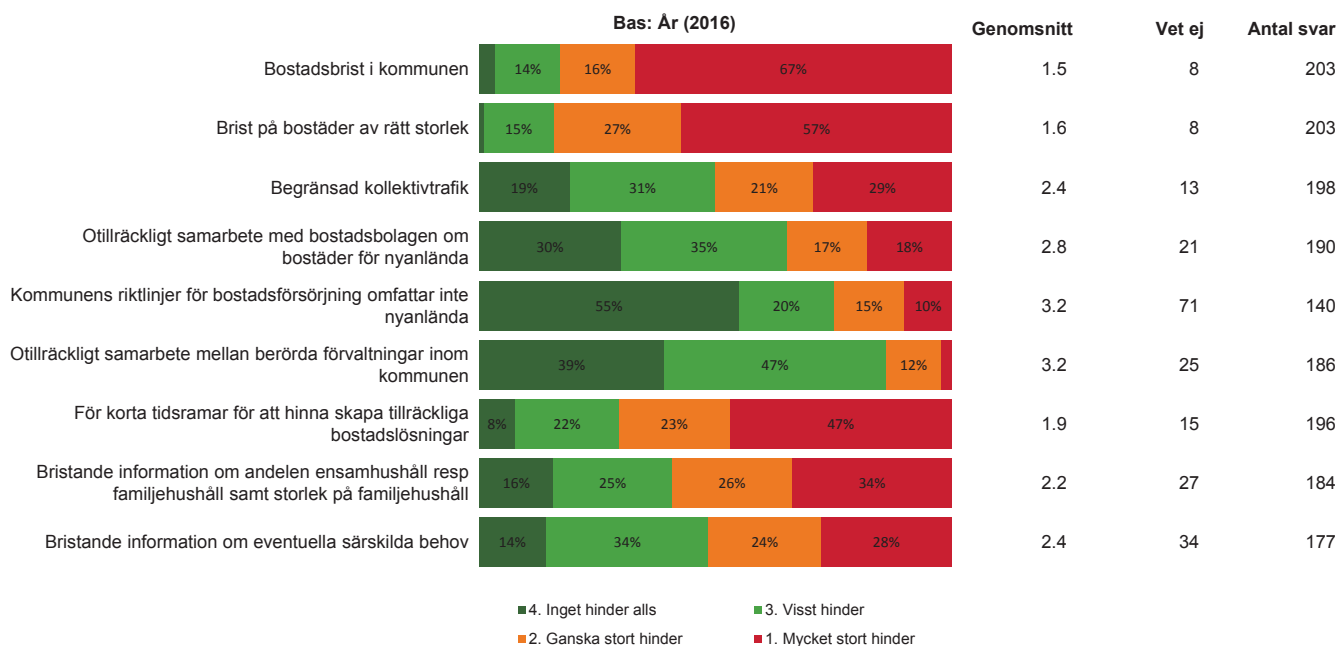
De som svarat "ej aktuellt" är inte inkluderade i analysen.

12a. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar dialogen i bosättningsarbetet med följande parter?

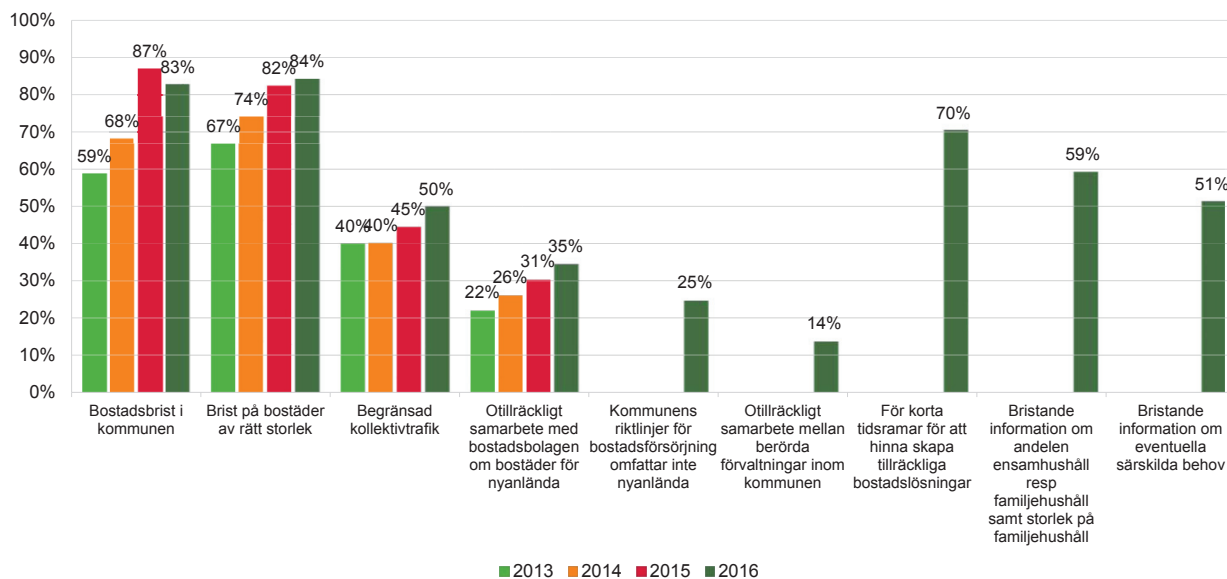

Resultatet visar andelen som svarat "Ganska bra" + "Mycket bra".

13. Enligt kommunens erfarenhet, i vilken utsträckning utgör följande förhållanden hinder för bosättning av anvisade nyanlända?

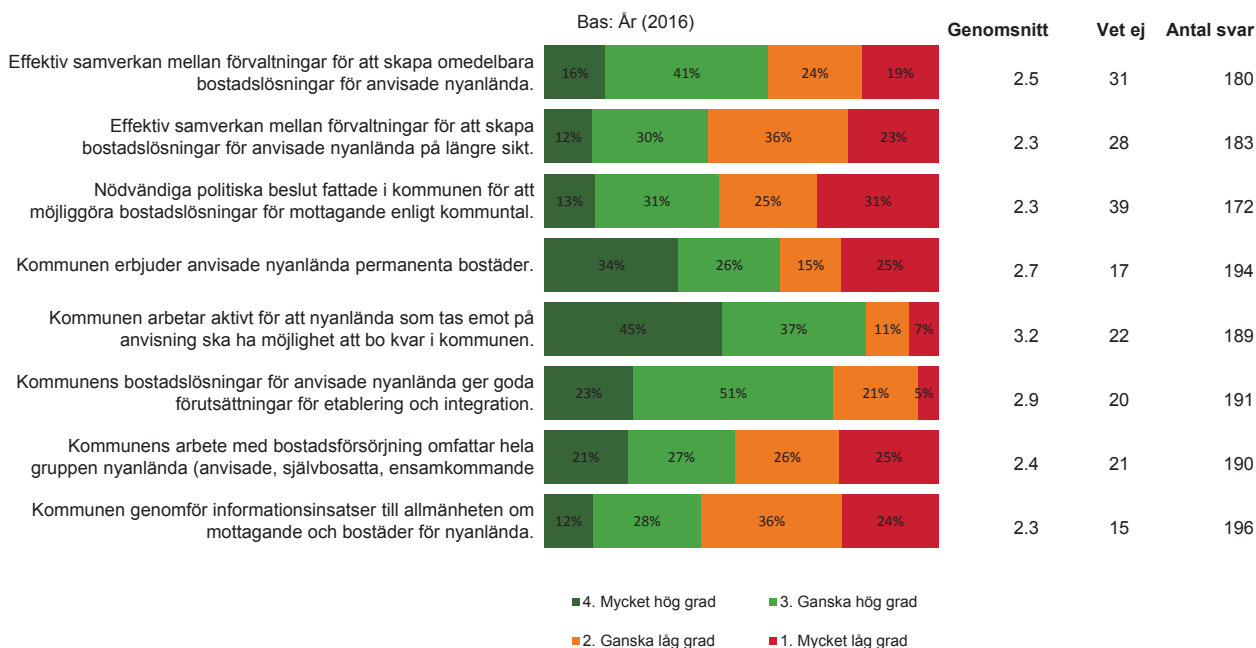

13a. Enligt kommunens erfarenhet, i vilken utsträckning utgör följande förhållanden hinder för bosättning av anvisade nyanlända?

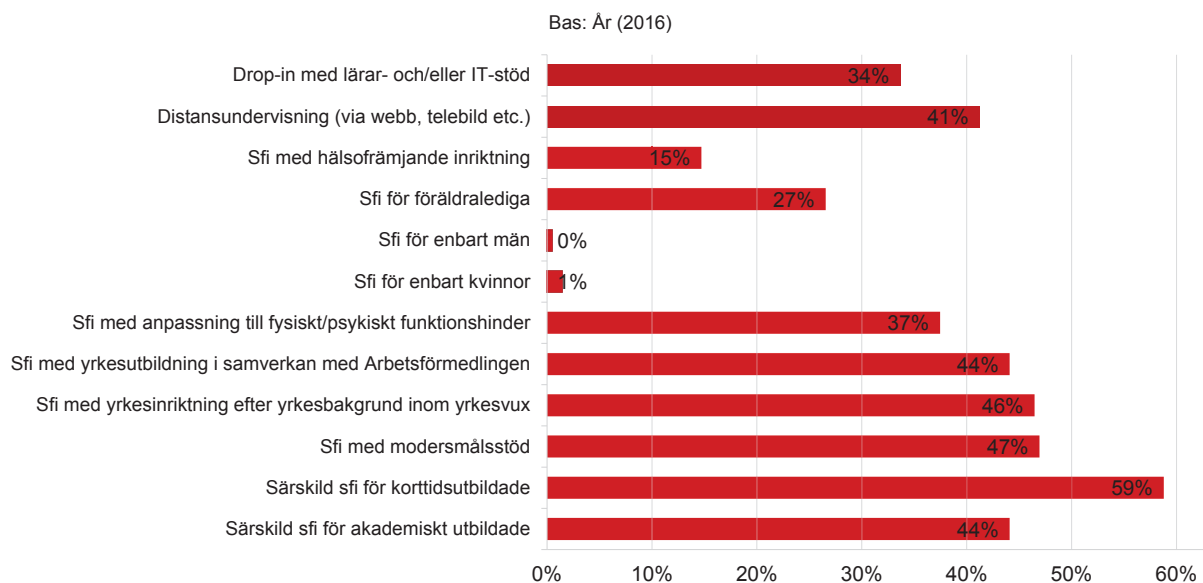

Resultatet visar andelen som svarat "Stort hinder" + "Mycket stort hinder".

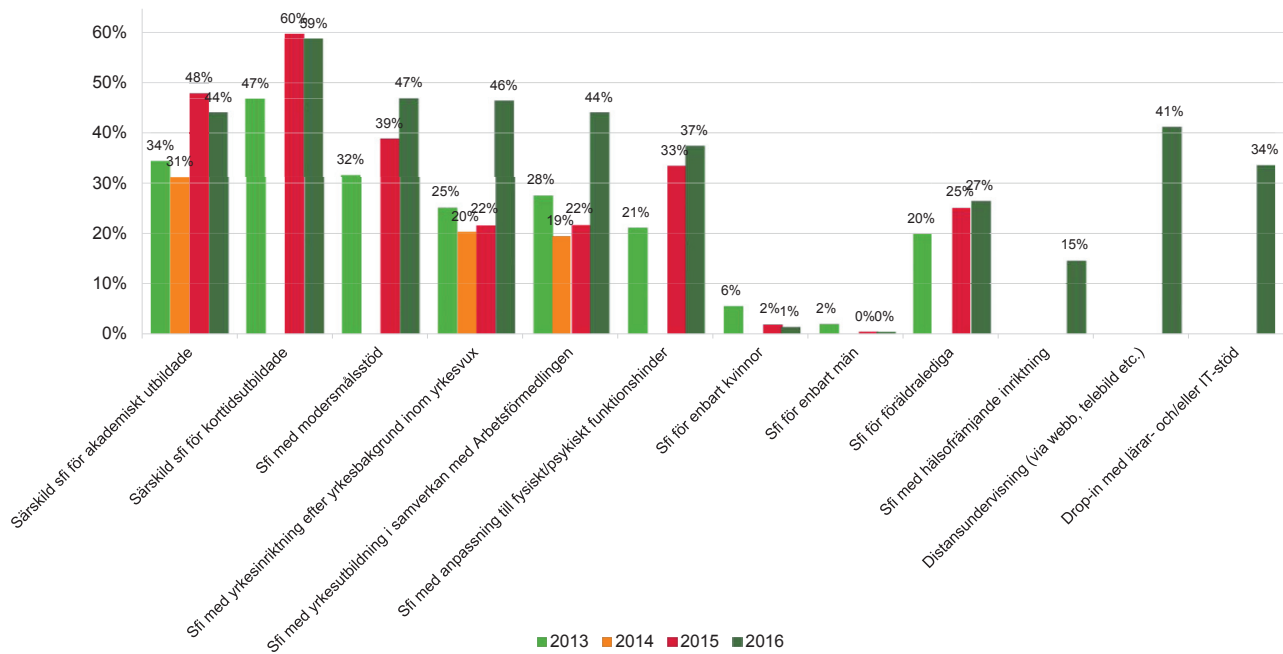
14. Enligt kommunens erfarenhet, i vilken utsträckning har följande uppnåtts i fråga om:

15. Vilka typer av sfi- utbildning och undervisningsstöd inom sfi erbjuder kommunen?

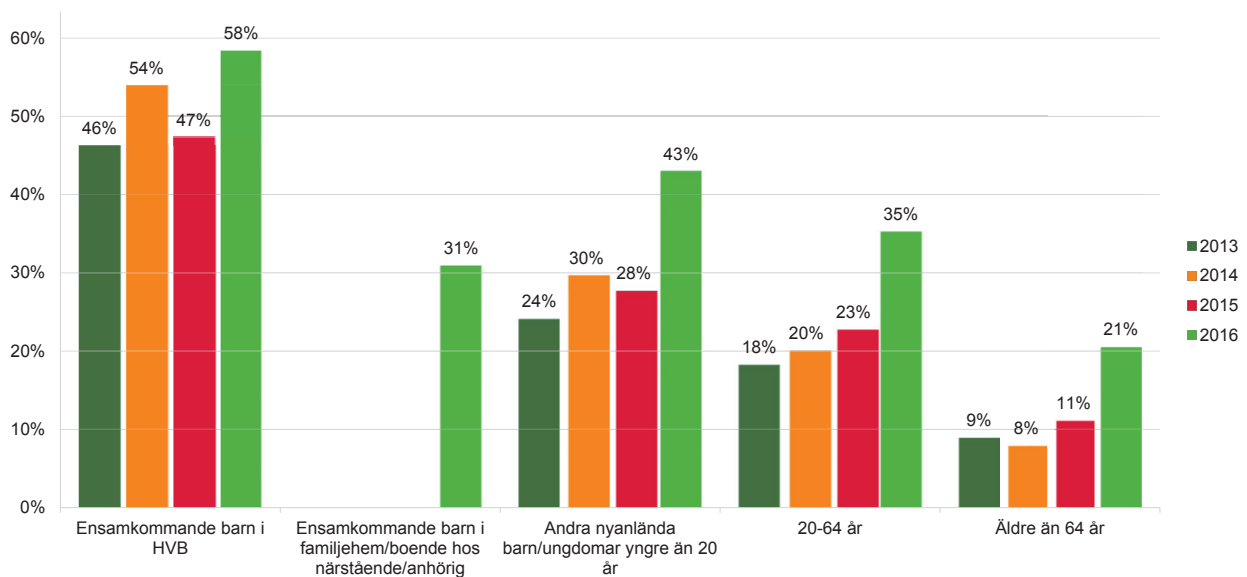

15a. Vilka typer av sfi- utbildning och undervisningsstöd inom sfi erbjuder kommunen?

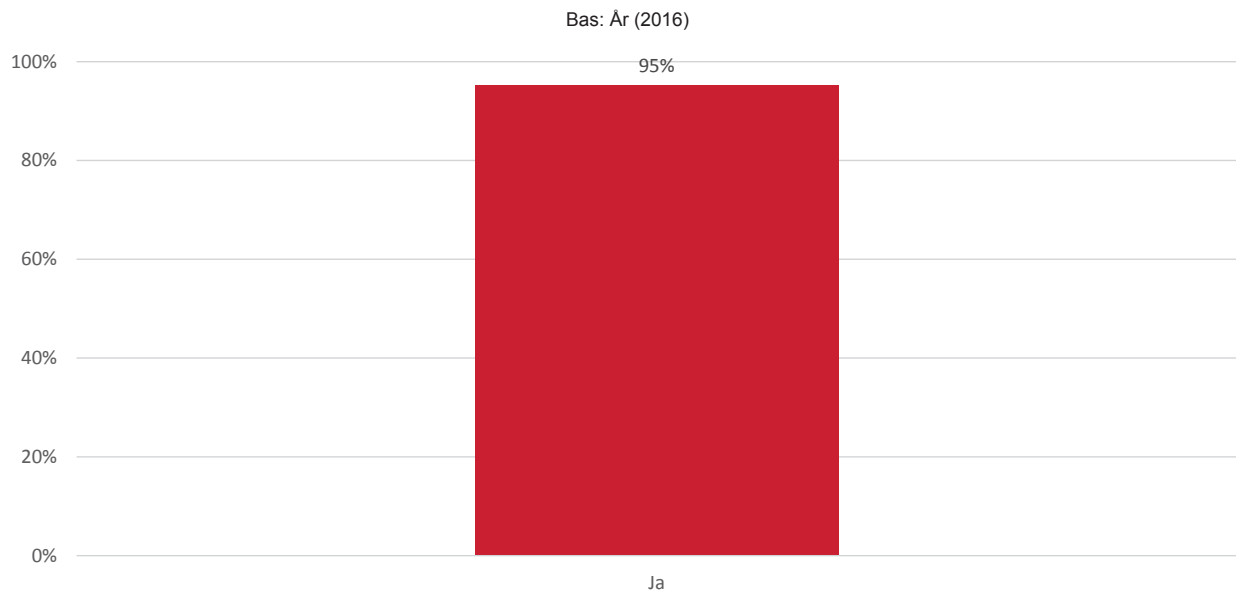

Svarsalternativ "Ja" och "Nej". Andelen svar "Ja" redovisas i analysen.

16. Finns det inom kommunen en organiserad introduktion till föreningsliv/fritidsverksamhet för nyanlända riktad till följande grupper?

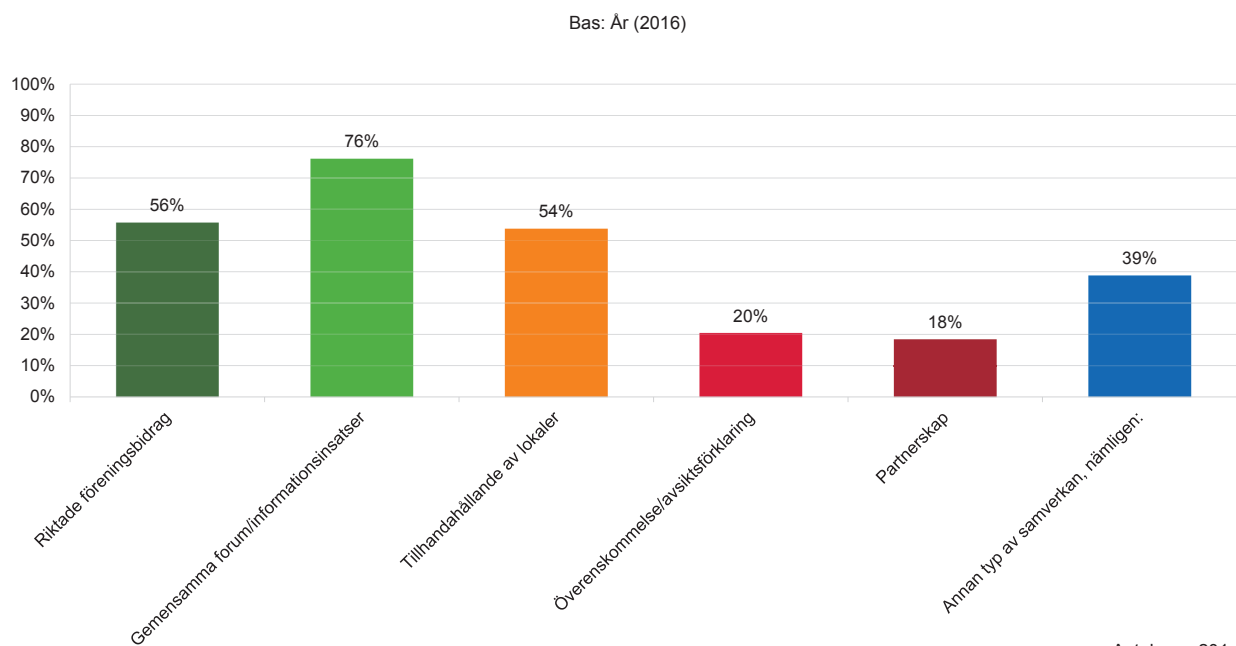
17. Samverkar kommunen med civilsamhället gällande integrationsarbetet?

Svarsalternativ "Ja" och "Nej". Andelen svar "Ja" redovisas i analysen.

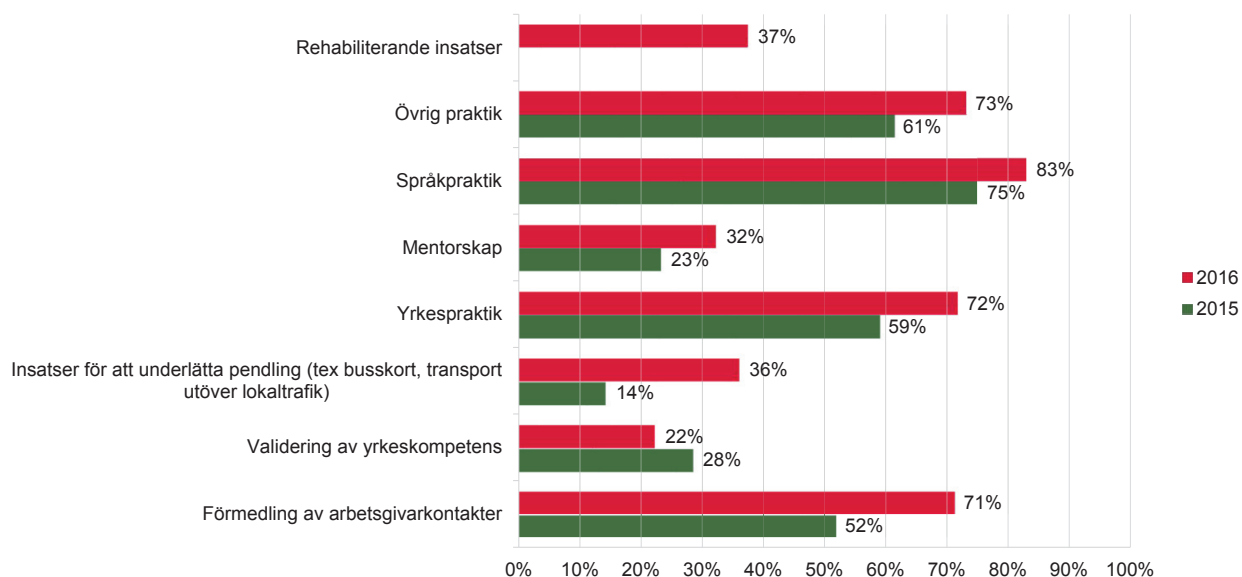
Antal svar:211

18. Hur ser denna samverkan ut?

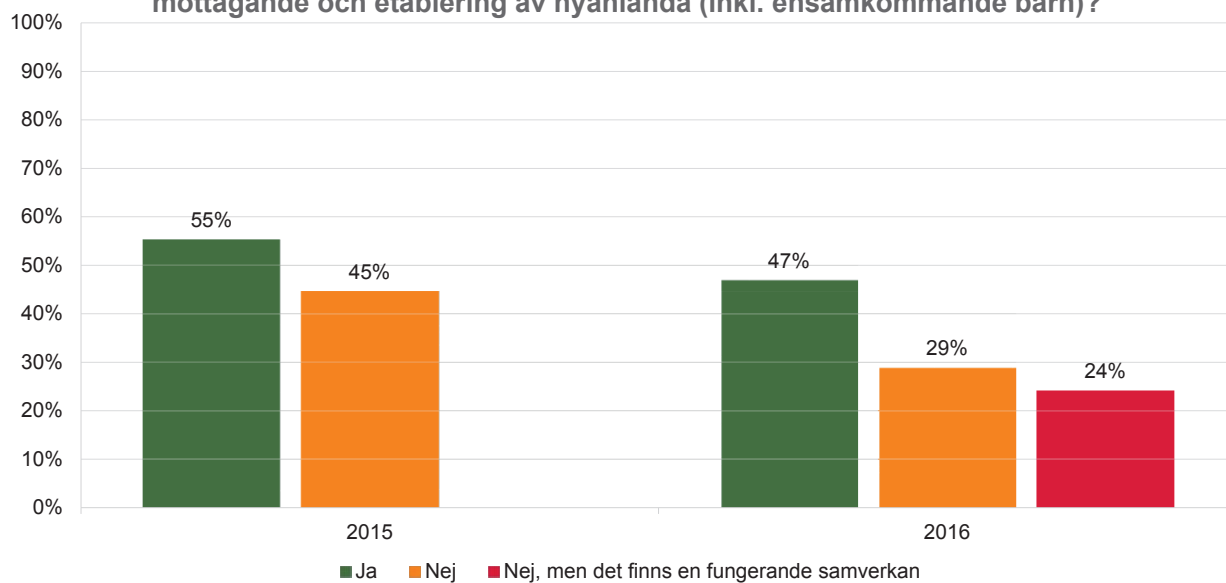
Antal svar:201

19. Utöver Arbetsförmedlingens ansvar inom ramen för etableringsreformen, genomför kommunen arbetsmarknadsinsatser för nyanlända?

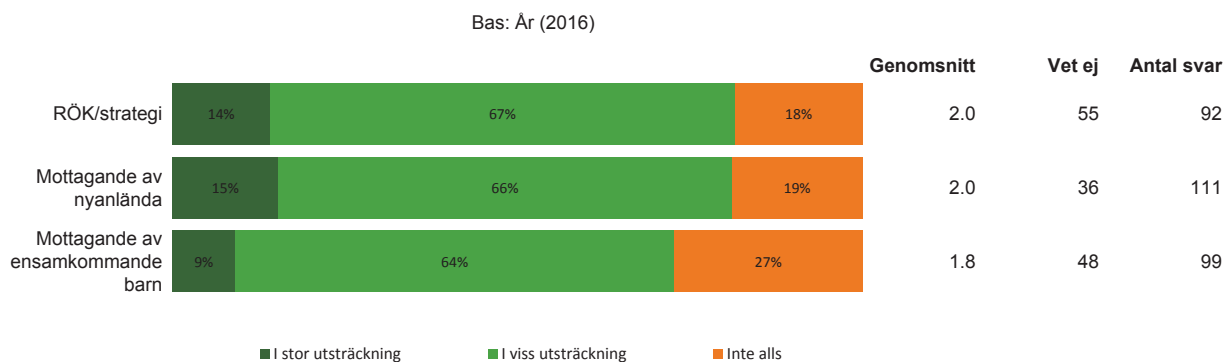

Svarsalternativ "Ja" och "Nej". Andelen svar "Ja" redovisas i analysen.

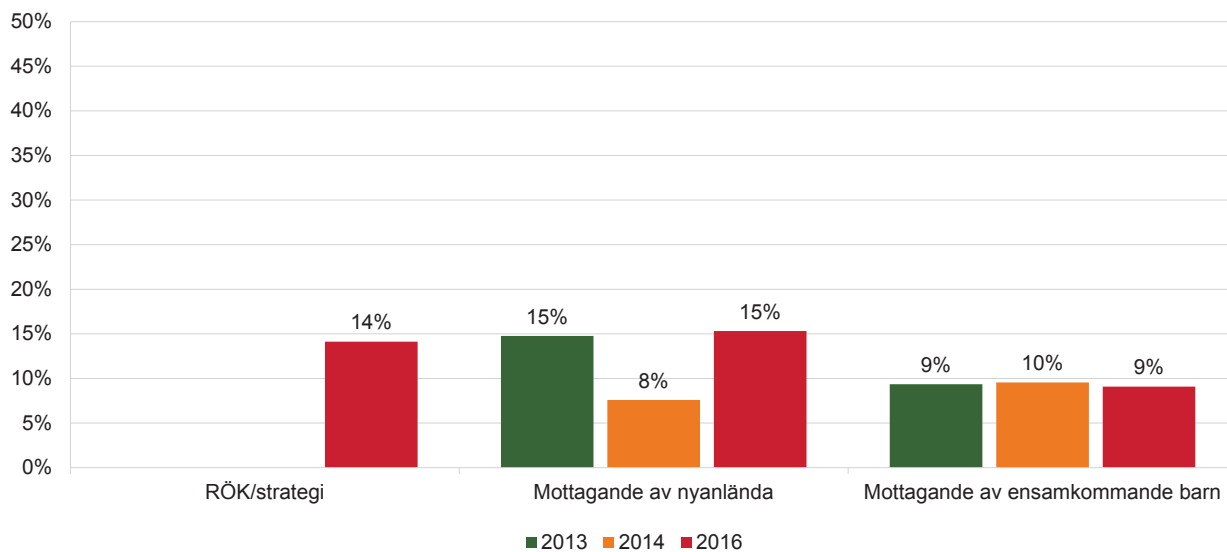
20. Finns det en regional överenskommelse (RÖK) eller motsvarande regional strategi för mottagande och etablering av nyanlända (inkl. ensamkommande barn)?

21. I vilken utsträckning har den regionala överenskommelsen (RÖK), motsvarande regional strategi eller annan regional samverkan varit ett stöd i kommunens arbete med:

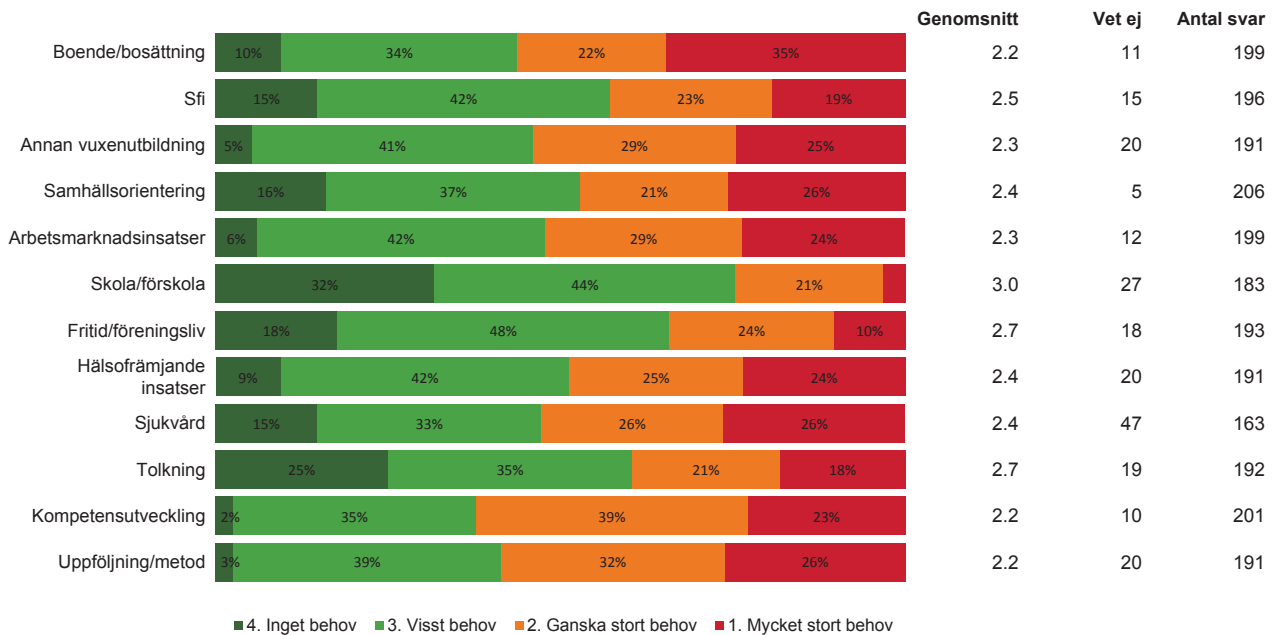
21a. I vilken utsträckning har den regionala överenskommelsen (RÖK), motsvarande regional strategi eller annan regional samverkan varit ett stöd i kommunens arbete med:

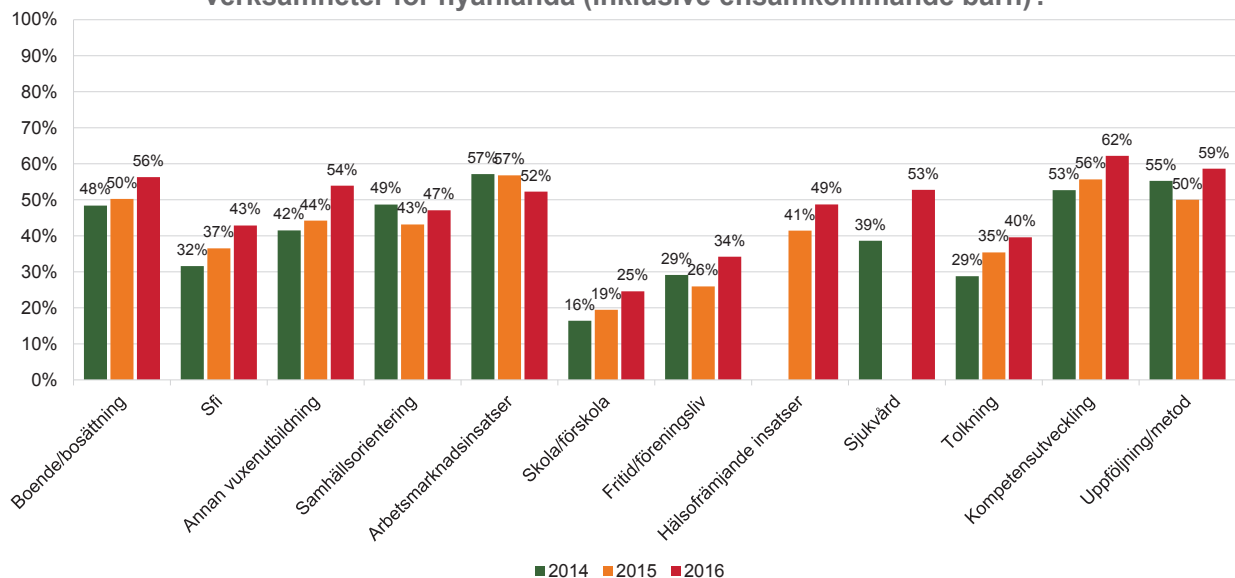
Resultatet visar andelen som svarat "i stor utsträckning". Tillgängliga svarsalternativ var "I stor utsträckning, i viss utsträckning, inte alls.

22. Vilket behov ser er kommun av att samverka mellan kommuner stärks inom följande verksamheter för nyanlända (inklusive ensamkommande barn)?

Bas: År (2016)

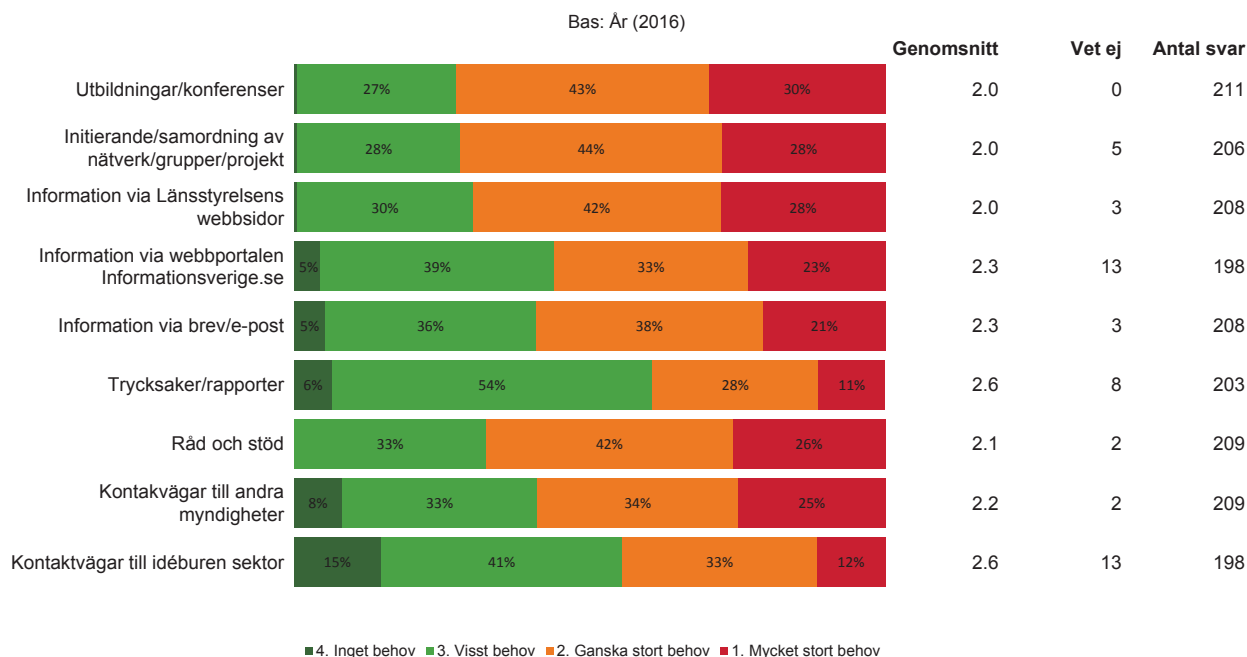

22a. Vilket behov ser er kommun av att samverka mellan kommuner stärks inom följande verksamheter för nyanlända (inklusive ensamkommande barn)?

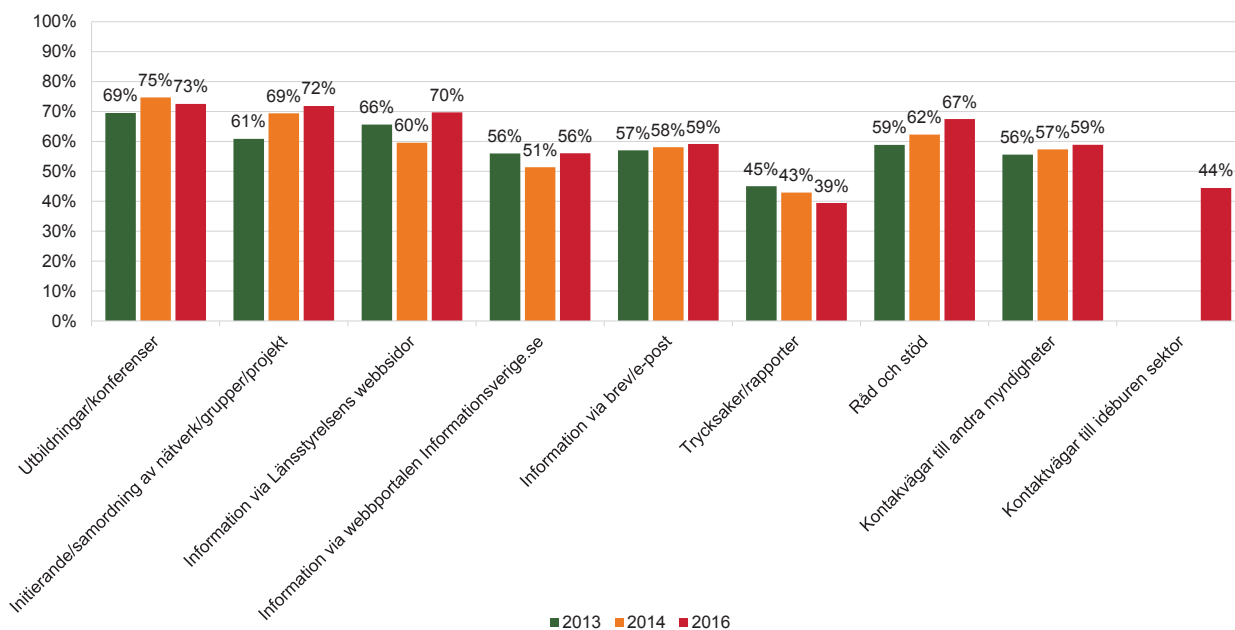

Resultatet visar andelen som svarat "Ganska stort behov" + "Mycket stort behov".

23. Vilket behov har er verksamhet av följande från Länsstyrelsen framöver?

23a. Vilket behov har er verksamhet av följande från Länsstyrelsen framöver?

Resultatet visar andelen som svarat "Ganska stort behov" + "Mycket stort behov".

Bilaga 3 - Enkätfrågor 2016

Länsstyrelserna

META 2016

Enkät om mottagande och etablering av nyanlända

Länsstyrelsen har ett uppföljningsansvar för organisering och genomförande av insatser för personer som omfattas av förordningen (2010:408) om mottagande för bosättning av vissa nyanlända invandrare. Länsstyrelsen har även ett särskilt uppdrag att verka för att det finns beredskap och kapacitet att ta emot ensamkommande barn.

För att få en samlad bild av mottagandet och etableringen av nyanlända skickar länsstyrelsen ut denna frivilliga enkät till landets samtliga kommuner: META 2016. Undersökningen syftar även till att utvärdera länsstyrelsernas insatser inom området.

Enkätunderlaget gör det möjligt att jämföra resultaten mellan kommuner, län och riket som helhet. Undersökningen genomförs varje år i syfte att kunna följa utvecklingen över tid. År 2015 besvarade 224 av landets 290 kommuner enkäten.*

Enkäten riktar sig till kommunens ansvariga för mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn, men det är viktigt att ifyllandet samordnas med andra berörda verksamheter i kommunen.

Enkäten innehåller 23 frågor och omfattar flera olika aspekter av arbetet som bedrivs i kommunen: mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn; lokal samverkan; bosättning och bostäder; sfi; fritid och föreningsliv; arbete; hälsa samt regional samverkan.

Enkäten är frivillig att besvara men vi behöver era svar senast den 20 november. Vi hoppas att ni vill bidra till att göra kartläggningen så rättvisande som möjligt.

Stort tack på förhand!

Länsstyrelserna genom
länsråd Anneli Wirtén, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Praktisk information för att besvara enkäten

Länken till enkäten som ligger med i mejlet (se längst ner i mejlet) är unik för kommunen. Flera personer kan besvara enkäten genom samma länk; det är bara att vidarebefordra brevet med länken. För att underlätta överblicken skickas enkäten även ut i en pdf-version (ni bör ha fått ett mejl med denna pdf). I den finns också några inledande förtydliganden/definitioner.

Enkäten kan besvaras i omgångar - det är bara att stänga ner fönstret för att fortsätta senare. Samtliga svar i enkäten sparas varje gång man trycker på "nästa". Det går att gå fram och tillbaka mellan frågorna, och det är möjligt att ändra tidigare svar. För att slutgiltigt skicka svaren, välj efter enkätens sista fråga "skicka".

Om ni har frågor, kontakta gärna någon av följande personer:

Curt Hörnqvist, enheten för samhällsutveckling vid Länsstyrelsen i Västerbottens län
tfn: 010 - 225 43 17; e- post: curt.hornqvist@lansstyrelsen.se

Tanja Ekegren, Länsstyrelsen i Värmlands län
tfn: 010 - 224 73 26, e- post: tanja.ekegren@lansstyrelsen.se

Linda Jönsson, integrationsutvecklare, Länsstyrelsen i Skåne län
tfn: 010 - 224 14 19, e- post: linda.s.jonsson@lansstyrelsen.se

Elin Blomberg, integrationsansvarig, Länsstyrelsen i Stockholms län
tfn: 010 - 223 13 26, e- post: elin.blomberg@lansstyrelsen.se

* En sammanfattande nationell rapport för år 2015 finns tillgänglig som pdf på länsstyrelsernas nationella portal:
[Mottagande och etablering av nyanlända 2015](#)

Hur enkäten META 2016 kan besvaras för att kvalitet i svaren ska bli god

Samverkansfrågorna (nr 1-7 och 20-22) spänner över flera olika verksamhetsområden och kan vara svåra för en enda person att besvara. Exempel ges här på hur en del kommuner gör:

- Ansvariga för olika områden inom integration och flyktingmottagning träffas och fyller i webbenkäten gemensamt varefter den skickas in.
- Ansvariga för olika områden inom integration och flyktingmottagning har ett telefon- eller webbmöte och fyller i webbenkäten gemensamt varefter den skickas in.
- Länken till webbenkäten skickas till ansvariga för olika områden inom integration och flyktingmottagning. Var och en fyller i relevanta delar. När samtliga frågor är besvarade skickas enkäten in.
- Pdf- versionen av enkäten skickas till ansvariga för olika områden inom integration och flyktingmottagning. Var och en fyller i relevanta delar varefter svaren samlas in och skrivs in i webbenkäten som därefter skickas in.

Sakområdesfrågorna besvaras förslagsvis av personer med befattningar enligt nedan:

- Frågor om ensamkommande barn av socialchef.
- Frågor om bostäder och bosättning av socialchef eller bostadsförsörjningsansvarig.
- Frågor om Sfi av sfi- rektor.
- Frågor om fritid och föreningsliv samt hälsa av integrationsansvarig/flyktinghandläggare.
- Frågor om arbete av arbetsmarknadschef.

Tack för att ni bidrar till en god kvalitet i svaren!

Kontaktuppgifter (används endast för administrationen av enkäten, aldrig i analysen av svaren):

Verksamhet:

Uppgiftslämnarens namn (huvudansvarig):

Befattning:

E-post:

Kommunens mottagande av nyanlända

Lokal samverkan

Med "nyanlända" avses i denna enkät nyanlända vuxna inom etableringsreformen eller ersättningsförordningen samt deras barn. Ensamkommande barn inkluderas *inte* utan det framgår specifikt när ensamkommande barn berörs

1. Har kommunen en lokal överenskommelse (LÖK) med Arbetsförmedlingen som gäller för 2016 om insatser för nyanlända som omfattas av etableringsreformen?

- ☐ Ja
☐ Nej, av följande skäl

2. Vilka informationsinsatser erbjuds de nyanlända i er kommun?

	Ja	Nej
Riktad information på kommunens hemsida	☐	☐
Gemensamt servicekontor eller liknande	☐	☐
Information om lokala samhällslivet (utöver SO)	☐	☐
Introduktion till webbportalen Informationsverige.se	☐	☐
Introduktion till det lokala föreningslivet	☐	☐

Eventuellt annan typ av information

3. Samverkar kommunen med Arbetsförmedlingen lokalt kring mottagandet av nyanlända genom:

	Ja	Nej
Återkommande möten för dialog/erfarenhetsutbyte	☐	☐
Gemensamt projekt	☐	☐
Trepartssamtal (Arbetsförmedlingen, kommunen och den nyanlända)	☐	☐
Gemensamt servicekontor	☐	☐

Eventuellt annan typ av samverkan:

Kommentera gärna:

4. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar samverkan med följande aktörer/myndigheter kring mottagandet och etableringen av nyanlända?

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Har ingen form av samverkan
Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
Migrationsverket	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐
Länsstyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐
Försäkringskassan	☐	☐	☐	☐	☐
Region/landsting	☐	☐	☐	☐	☐
Primärvård	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunalförbund/regionförbund	☐	☐	☐	☐	☐
Andra kommuner	☐	☐	☐	☐	☐
Verksamheter internt inom kommunen	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

5. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av nyanlända (exklusive ensamkommande barn) fungerat ifråga om:

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	Ej aktuellt
Boende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sfi/vuxenutbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samhällsorientering	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrkesutbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsmarknadsinsatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gymnasium	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skola/barnomsorg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsofrämjande insatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvård	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regional samverkan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

6. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för mottagandet och etableringen av nyanlända (exklusive ensamkommande barn)?

	Inget hinder alls	Visst hinder	Ganska stort hinder	Mycket stort hinder	Ingen uppfattning
Otydliga myndighetsroller	☐	☐	☐	☐	☐
Otydlig ansvarsfördelning inom kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande kommunikation mellan aktörer	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande förståelse för varandras verksamheter	☐	☐	☐	☐	☐
Den egna verksamhetens bristande kunskap på området	☐	☐	☐	☐	☐
Andra aktörers bristande kunskap på området	☐	☐	☐	☐	☐
Tidbrist inom de egna verksamheterna	☐	☐	☐	☐	☐
Andra aktörers tidsbrist	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande ekonomiska resurser	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuellt annat hinder:

Kommentera gärna:

7. När det gäller lokala etableringsinsatser, i vilken utsträckning bedöms följande vara ett problem för de nyanlända (exklusive ensamkommande barn) i kommunen?

	Inget problem alls	Visst problem	Ganska stort problem	Mycket stort problem	Ingen uppfattning
Väntetider mellan insatser	☐	☐	☐	☐	☐
Tidskrävande resor mellan parallella insatser	☐	☐	☐	☐	☐
Olika insatser krockar med varandra	☐	☐	☐	☐	☐
Insatser uppgår inte till heltid under sommaren	☐	☐	☐	☐	☐
Insatser uppgår inte till heltid under övriga året	☐	☐	☐	☐	☐
Insatserna ger inte en bra helhet för individen	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande individanpassning i kompletterande aktörers insatser	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsosituation; behov av insatser uppmärksammas inte	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsosituation; behov av insatser tillgodoses inte	☐	☐	☐	☐	☐
Otydlig information om försörjning efter avslutad etableringsplan	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

Mottagandet av ensamkommande barn

8. Hur lätt eller svårt är det för kommunen att tillgodose de ensamkommande barnens behov av:

	Mycket lätt	Ganska lätt	Ganska svårt	Mycket svårt	<i>Inte funnits behov</i>
Hem för vård och boende (HVB)	☐	☐	☐	☐	☐
Familjehem	☐	☐	☐	☐	☐
Stödboende	☐	☐	☐	☐	☐
Utslussningsboende/träningsboende	☐	☐	☐	☐	☐
Gode män	☐	☐	☐	☐	☐
Särskilt förordnad vårdnadshavare	☐	☐	☐	☐	☐
Skola	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsofrämjande insatser	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakt med socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

9. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av ensamkommande flickor fungerat ifråga om:

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	<i>Ej varit aktuellt</i>
Hem för vård och boende (HVB)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Familjehem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nätverkshem (släkting, närstående)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stödboende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förskola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utslussning till eget boende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode män	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Särskilt förordnad vårdnadshavare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Återsökningar i ersättnings-systemet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsofrämjande insatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvård	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regional samverkan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mödravård (MVC/BVC)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

10. Enligt kommunens erfarenhet, hur har mottagandet av ensamkommande pojkar fungerat ifråga om:

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	<i>Ej varit aktuellt</i>
Hem för vård och boende (HVB)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Familjehem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stödboende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förskola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utslussning till eget boende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode män	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Särskilt förordnad vårdnadshavare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Återsökningar i ersättnings-systemet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsofrämjande insatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvård	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regional samverkan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

11. Enligt kommunens erfarenhet, utgör följande förhållanden hinder för samverkan kring mottagandet av ensamkommande barn?

	Inget hinder alls	Visst hinder	Ganska stort hinder	Mycket stort hinder	Ingen uppfattning
Otydliga myndighetsroller	☐	☐	☐	☐	☐
Otydlig ansvarsfördelning inom kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande kommunikation mellan aktörer	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande förståelse för varandras verksamheter	☐	☐	☐	☐	☐
De egna verksamheternas bristande kunskap på området	☐	☐	☐	☐	☐
Andra aktörers bristande kunskap på området	☐	☐	☐	☐	☐
Tidsbrist inom de egna verksamheterna	☐	☐	☐	☐	☐
Andra aktörers tidsbrist	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande ekonomiska resurser	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på information om nödvändiga insatser för personer med funktionsvariation	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på tillgång till nödvändiga insatser för personer med funktionsvariation	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuellt annat hinder:

Kommentera gärna:

Bosättning och bostäder

12. Enligt kommunens erfarenhet, hur fungerar dialogen i bosättningsarbetet med följande parter?

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	<i>Dialog saknas</i>	<i>Ej varit aktuellt</i>
Arbetsförmedlingens bosättningsenhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsförmedlingens etableringshandläggare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Migrationsverkets bosättningsenheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Länsstyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunala bostadsbolag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Privata fastighetsägare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Privatpersoner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andra kommuner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Migrationsverkets mottagningsenheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

13. Enligt kommunens erfarenhet, i vilken utsträckning utgör följande förhållanden hinder för bosättning av anvisade nyanlända?

	Inget hinder alls	Visst hinder	Ganska stort hinder	Mycket stort hinder	Ingen uppfattning
Bostadsbrist i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på bostäder av rätt storlek	☐	☐	☐	☐	☐
Begränsad kollektivtrafik	☐	☐	☐	☐	☐
Otillräckligt samarbete med bostadsbolagen om bostäder för nyanlända	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning omfattar inte nyanlända	☐	☐	☐	☐	☐
Otillräckligt samarbete mellan berörda förvaltningar inom kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
För korta tidsramar för att hinna skapa tillräckliga bostadslösningar	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande information om andelen ensamhushåll resp familjehushåll samt storlek på familjehushåll	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande information om eventuella särskilda behov	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuellt annat hinder:

Kommentera gärna:

14. Enligt kommunens erfarenhet, i vilken utsträckning har följande uppnåtts i fråga om:

	Mycket hög grad	Ganska hög grad	Ganska låg grad	Mycket låg grad	Ingen uppfattning
Effektiv samverkan mellan förvaltningar för att skapa <i>omedelbara</i> bostadslösningar för anvisade nyanlända	☐	☐	☐	☐	☐
Effektiv samverkan mellan förvaltningar för att skapa bostadslösningar för anvisade nyanlända <i>på längre sikt</i>	☐	☐	☐	☐	☐
Nödvändiga politiska beslut fattade i kommunen för att möjliggöra bostadslösningar för mottagande enligt kommunal.	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunen erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunen arbetar aktivt för att nyanlända som tas emot på anvisning ska ha möjlighet att bo kvar i kommunen.	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration.	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens arbete med bostadsförsörjning omfattar hela gruppen nyanlända (anvisade, självbosatta, ensamkommande barn).	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunen genomför informationsinsatser till allmänheten om mottagande och bostäder för nyanlända.	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

Svenskundervisning för invandrare, Sfi

15. Vilka typer av sfi- utbildning och undervisningsstöd inom sfi erbjuder kommunen?

	Ja	Nej
Särskild sfi för akademiskt utbildade	☐	☐
Särskild sfi för korttidsutbildade	☐	☐
Sfi med modersmålsstöd	☐	☐
Sfi med yrkesinriktning efter yrkesbakgrund inom yrkesvux	☐	☐
Sfi med yrkesutbildning i samverkan med Arbetsförmedlingen	☐	☐

Sfi med anpassning till fysiskt/psykiskt funktionshinder	☐	☐
Sfi för enbart kvinnor	☐	☐
Sfi för enbart män	☐	☐
Sfi för föräldralediga	☐	☐
Sfi med hälsofrämjande inriktning	☐	☐
Distansundervisning (via webb, telebild etc.)	☐	☐
Drop-in med lärar- och/eller IT-stöd	☐	☐

Eventuell annan typ av sfi/undervisning i svenska/undervisningsstöd:

Kommentera gärna:

Fritid och föreningsliv

16. Finns det inom kommunen en organiserad introduktion till föreningsliv/fritidsverksamhet för nyanlända riktad till följande grupper?

	Ja	Nej	Målgruppen saknas i kommunen
Ensamkommande barn i HVB	☐	☐	☐
Ensamkommande barn i familjehem/boende hos närstående/anhörig	☐	☐	☐
Andra nyanlända barn/ungdomar yngre än 20 år	☐	☐	☐
20-64 år	☐	☐	☐
Äldre än 64 år	☐	☐	☐

Kommentera gärna:

17. Samverkar kommunen med civilsamhället gällande integrationsarbetet?

- ☐ Ja
☐ Nej

Kommentera gärna:

18. Hur ser denna samverkan ut?

- ☐ Riktade föreningsbidrag
- ☐ Gemensamma forum/informationsinsatser
- ☐ Tillhandahållande av lokaler
- ☐ Överenskommelse/avsiktsförklaring
- ☐ Partnerskap
- ☐ Annan typ av samverkan, nämligen:

Kommentera gärna:

Arbete

19. Utöver Arbetsförmedlingens ansvar inom ramen för etableringsreformen, genomför kommunen arbetsmarknadsinsatser för nyanlända?

	Ja	Nej
Förmedling av arbetsgivarkontakter	☐	☐
Validering av yrkeskompetens	☐	☐
Insatser för att underlätta pendling (tex busskort, transport utöver lokaltrafik)	☐	☐
Yrkespraktik	☐	☐
Mentorskap	☐	☐
Språkpraktik	☐	☐
Övrig praktik	☐	☐
Rehabiliterande insatser	☐	☐

Kommentera gärna:

Regional samverkan

20. Finns det en regional överenskommelse (RÖK) eller motsvarande regional strategi för mottagande och etablering av nyanlända (inkl. ensamkommande barn)?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Nej, men det finns en fungerande samverkan

Kommentera gärna:

OBS! Fråga 20 ställs enbart om det finns en regional överenskommelse, motsvarande regional strategi eller en fungerande samverkan om mottagande och etablering av

21. I vilken utsträckning har den regionala överenskommelsen (RÖK), motsvarande regional strategi eller annan regional samverkan varit ett stöd i kommunens arbete med:

	I stor utsträckning	I viss utsträckning	Inte alls	Ej varit aktuellt	Kommunen ingår ej i någon RÖK/strategi
Mottagande av nyanlända	☐	☐	☐	☐	☐
Mottagande av ensamkommande barn	☐	☐	☐	☐	☐

Annat:

Kommentera gärna:

22. Vilket behov ser er kommun av att samverkan mellan kommuner stärks inom följande verksamheter för nyanlända (inklusive ensamkommande barn)?

	Inget behov	Visst behov	Ganska stort behov	Mycket stort behov	Vet ej
Boende/bosättning	☐	☐	☐	☐	☐
Sfi	☐	☐	☐	☐	☐
Annan vuxenutbildning	☐	☐	☐	☐	☐
Samhällsorientering	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsmarknadsinsatser	☐	☐	☐	☐	☐
Skola/förskola	☐	☐	☐	☐	☐
Fritid/föreningsliv	☐	☐	☐	☐	☐
Hälsofrämjande insatser	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvård	☐	☐	☐	☐	☐
Tolkning	☐	☐	☐	☐	☐
Kompetensutveckling	☐	☐	☐	☐	☐
Uppföljning/metod	☐	☐	☐	☐	☐

Annat:

Kommentera gärna:

Länsstyrelsens insatser

23. Vilket behov har er verksamhet av följande från Länsstyrelsen framöver?

	Inget behov	Visst behov	Ganska stort behov	Mycket stort behov	Vet ej
Utbildningar/konferenser	☐	☐	☐	☐	☐
Initierande/samordning av nätverk/grupper/projekt	☐	☐	☐	☐	☐
Information via Länsstyrelsens webbsidor	☐	☐	☐	☐	☐
Information via webbportalen <i>Informationsverige.se</i>	☐	☐	☐	☐	☐
Information via brev/e-post	☐	☐	☐	☐	☐
Trycksaker/rapporter	☐	☐	☐	☐	☐
Råd och stöd	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakvägar till andra myndigheter	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakvägar till idéburen sektor	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuellt annat er verksamhet efterlyser från Länsstyrelsen:

Om ni har synpunkter på någon av de frågor ni besvarat eller på enkäten som helhet tar vi gärna del av dem.

Stort tack för er medverkan!

